Татьяна Дзюба
Сергей Дзюба

Махаббаттың соңғы көші
Последнее кочевье любви

Қазақ тіліне аударған Әуезхан Қодар

Избранные стихотворения
на казахском и русском языках

Переводчики: на казахский язык – Ауэзхан Кодар,
на русский язык – Владимир Ильин

Алматы, «Алтын ғасыр» бірлестігі
(«Золотой век», Казахстан)

Черновцы, «Букрек»
2014

ББК 84(4Укр=Укр)
Д 43

Татьяна Дзюба, Сергей Дзюба. Махаббаттың соңғы көші / Қазақ тіліне аударған Әуезхан Қодар. – Алматы: «Алтын ғасыр» бірлестігі; Черновцы: Букрек, 2014. – 176 с.

Татьяна Дзюба, Сергей Дзюба. Последнее кочевье любви: избранные стихотворения / На казахский язык перевёл Ауэзхан Кодар; на русский язык перевёл Владимир Ильин. – Алматы: Золотой век; Черновцы: Букрек, 2014. – 176 с.

Бұл екі автордың кітабы болса да, бір әйелге арналған. Бұл шексіз махаббат баяны, ғашық көңілдің таусылмас мінәжәті, бірақ, сонымен қатар, мұнда заман суреті де, өзінің ұлттық негізін іздеу де, болмыс «жарығымен» шаршамай мән іздеу де бар. Бұл сондай таза диалог, ол барша әлемдегі көп оқырманға мәнді болуы мүмкін. Бірінші мұқабаны безендіру үшін қазақ суретшісі Бексеит Түлкиевтың «Венераны ұрлау» картинасы пайдаланылған. Кітапты безендірген ұйғур суретшісі Мақсұт Тивамов. Қазақ тіліне аударған Әуезхан Қодар. Кітап Сергей Дзюба, Татьяна Дзюбаның өздерін көптеген әлем тілдеріне аудару жобасының көрінісі ретінде шығып отыр. Осы уаққа дейін олар әлемнің 50 тіліне шыққан екен.

Впервые в Казахстане в ассоциации «Золотой век» выходит прекрасная книга популярных украинских поэтов, лауреатов Малой Нобелевской премии Татьяны и Сергея Дзюбы «Последнее кочевье любви» в переводе на казахский (Ауэзхан Кодар) и русский (Владимир Ильин) языки. Книга напечатана под эгидой международного литературного проекта «Стихотворения Сергея и Татьяны Дзюбы на пятидесяти языках мира». На обложке – картина «Похищение Венеры» известного казахского художника, мастера восточных единоборств Бексеита Тюлькиева, иллюстрации – талантливого уйгурского художника Максута Тивамова. Это вроде бы книга двух авторов, но посвящена одной женщине. Это – бесконечное признание в любви, но в нём – и приметы времени, и поиск своих национальных особенностей, и находки в «просвете» бытия. Это – такой чистый диалог, который своей актуальностью может привлечь множество читателей со всего мира.

ISBN

©Дзюба Т., Дзюба С., избранные тексты, 2014
©Ауэзхан Кодар, перевод на казахский язык, 2014
©Владимир Ильин, перевод на русский язык, 2014

Аудармашыдан

МАХАББАТТЫҢ СОҢҒЫ КӨШІ

Сергей және Татьна Дзюбалардың кітаптары бір мұқаба астында шықса да, әр басқа.Бұл авторлар бірнеше онжылдықтар бойы бірге шығады, өйткені, олар өздерінің поэзияларын әлемдік тілдерге және өзге ұлттық тілдерге аудару жобасына қатысуда. Бұл өздері ойлап тапқан жоба сондай сәтті боп шығып, олар осы уақытқа дейін бұл мәселеде бірінші орында тұр. Номадтардағы бұл конфигурацияны француз философы Жиль Делёз 1+1 деп атаған және тек осындай көбейтілімдерде ғана өзіңнің жекетұлғалық ерекшеліктеріңді сақтап қалуға болады деп есептеген. Іс жүзінде, олар тек кітап шығарған кезде ғана бірігеді, ал былайынша, әркім өз тірлігімен айналысуда.

Сонымен, олар арасындағы айырмашылықтар қандай? Меніңше, егер Сергейде жалпы адамзаттық бастау басым болса, Татьянада ұлттық сарын басым, алайда, кейбір қосымшалармен. Бұлар 90-шы жылдары біраз есейіп қалған буын, соған қарамастан, олар аспаннан түскендей болған өзгерістерді, яғни, Қайта Құруды, Одақтың күйреуін, суверенитеттер салтанатын, жабайы болса да, әйтеуір, нарық заманын, енді өз қалағаныңды оқуға және көруге болатын болды. Әсіресе осы соңғы жағдай, немесе жаһандану рухы, сезіну көкжиегін шексіз кеңейтті, және осы кеңейтілген ұғым Татьянада да, Сергейде де бар.

Беймаманның балладасы деген өлеңінде ол жазады:

Философ жаны – музыка сынды адал және қол жеткізгісіз.
Мен Тәңіріні сүйемін және оның бар екенін сеземін.
Тіпті, шектен тыс толған троллейбуста да.
Және сондықтан шіркеуге сирек барамын.
Әсіресе, мейрамдарда. Өйткені онда – бос былық.

Сезесіз бе, мұнда философқа табыну да, Құдайды алдын ала сезіну де, және осы ұғымның құнын төмендететіндермен ішкі келіспеушілік бар. Және осының бәрін мен 90-шы жылдар интеллигенциясының басымдықтары дер едім!

Көзім күздей, шекемді де қар басқан,
Бірақ әлі жазды аңсайм серідей
Сізді сүйю күнә дейді, сүймеу ше,
Сүйгесін де сүйю керек перідей.

Аяулы күз, күнәһарлау бұл пенде
Өтіріктен қартайғандай болады.
Тек ғарышқа мәңгі жастық жарасқан
Жұлдыз сыры және басқа мол ағын.

Ал мұнда автор күнә ұғымын қайта қарастыруда. Әдетте, күнә дегеніміз нәпсіқұмарлыққа берілу, ал автор бойынша, күнә – ғашық болуға тұратын сұлуға ғашық болмау және осы махаббатыңда аса дарынды болуға тиіссің, болмаса ол күнә болады! Және бұл әлгі бір абстрактты күнә емес, ажалды пенде өз-өзің алдындағы күнә. Өйткені, Ғарышпен салыстырғанда, адам өмірі – бір сәт қана! Бұл туралы келесі шумақта өте айқын айтылған. Мен үшін мұнда, егер философиялық тұрғыда алсақ, Фрейд, Жорж Батайдан басталып, Жан Бодрийярға созылған зор түзілім құралады. Кеңес уақытында мұндай нәрсе де мүмкін емес еді.

Татьяна Дзюба да сол жаһандану арқылы кеңейтілген сезінудің жемісі. Бірақ егер бұрын, 60-70-ші жылдары бұған наркотиктер арқылы жетуге тырысса, жаһандану заманында – интернет және жоғарғы ақпараттық технологиялар арқылы. Татьянада да солай, оның шығармашылығы түрлі тақырыптарға толы! Мысалы, космологияда – өте айқын берілген демиургия, онда әйел мен теңіз жарату және құбылу қасиеттерінде бір бірімен тең, және жер тірлігінің ұйытқысы; дінде – алғашқықауымдық жын-перілерді көкейде тұту, сонымен бірге, Иисусты да.

Сондай-ақ, Татьянада батыс католицизміне табыну да айқын. Ал қазіргі заман тақырыбы, ауланы суреттеуден бастап, бүкіл жинаққа тән. Енді махаббат тақырыбына келсек, ол айқайсыз, шусыз, көзді қарықтырмайтындай ғып берілген. Және күзге деген мінәжәт басым, махаббатын да автор осындай күзгі халге орайды. Екі авторда қазір күзгі жас ахуалында, немесе олардың өмір күні батуға жақын. Бұл содан болар. Сонымен бірге, кітаптың «Махаббаттың соңғы көші» деп аталуы да осыдан болар. Қалай болғанда да, енді оларға өмірлерінің үшінші кезеңін мағына мен мәнге толтыру керек және, әрине, махаббатқа – осы сөздің түрлі мағынасындағы.

Әуезхан Қодар,
қазақ жазушысы, ақыны, аудармашысы, культуролог, философ,
«Тамыр» журналының бас редакторы.

От переводчика

ПОСЛЕДНЕЕ КОЧЕВЬЕ ЛЮБВИ

Книги Татьяны и Сергея Дзюбы, хоть и выходят под одной обложкой, – разные. А происходит это оттого, что авторы издаются вместе, участвуя в международном литературном проекте, где известные поэты из разных стран перевели их стихотворения на пятьдесят языков мира. Проект оказался действительно уникальным и успешным: в этом вопросе украинские писатели – супруги из Чернигова, лауреаты Малой Нобелевской премии и многих других почётных международных литературных наград, справедливо удерживают пальму первенства.

Кстати, такую конфигурацию французский философ Делёз называл 1+1 и считал, что только в таких множествах можно сохранить свою индивидуальность. Практически, авторы объединяются только в момент выпуска книги, а так, если говорить о творчестве, каждый предоставлен самому себе.

Итак, какие же различия между ними? На мой взгляд, в Сергее преобладает общечеловеческое начало, а в Татьяне – национальное, но с небольшими оговорками. Они – то поколение, которое в 90-х было достаточно взрослым. И, тем не менее, с радостью восприняли те перемены, которые грянули. Перестройку, развал Союза, парад суверенитетов, дикий, но всё же, рынок, за которым стояла возможность читать и смотреть, что хочешь. Особенно последнее обстоятельство (или дух глобализма) безмерно расширяло восприятие, и это расширенное восприятие есть и у Тани, и в ещё большей степени – у Сергея.

В «Балладе непрофессионала» он пишет:

Душа философа – искренняя и неприкосновенная, как музыка.
Я люблю Бога и чувствую его присутствие –
даже в переполненных троллейбусах.
И потому редко посещаю храмы.
Особенно в праздники. Там – суетно.

Чувствуете, здесь и культ философа, и предощущение Бога, и внутренняя полемика с теми, кто это понятие профанирует? Вот это всё я и назвал бы приоритетами интеллигенции 90-х!

Глаза – как осень, на висках – уж снег,
Но тянет в лето, чтоб остаться франтом.
Любить Вас – грех. А не любить – не грех?
И грех любить без Божьего таланта!

Святая осень, грешный человек
Вновь лицемерно примеряет старость…
Ну почему галактике достались
И тайны звёзд, и бесконечный бег?

А здесь автор занят переосмыслением понятия греха. Ведь грех обычно – это потакание своим страстям, невозможность отказаться от соблазна. А у автора грех – не полюбить достойную, но и в этой любви надо быть исключительно талантливым, а иначе – грех! Причём это не какой-то абстрактный грех, а грех перед собой, смертным. Поскольку по сравнению с жизнью Вселенной, жизнь человеческая – жалкие крохи. Об этом так необычно, образно – во второй строфе. Для меня тут, если брать философски, выстраивается ряд от Жоржа Батая – до Жана Бодрийяра. Такого тоже не могло быть в советское время!

Поэзия Татьяны Дзюбы – это тоже продукт расширенного глобализмом сознания. Чего только нет в её талантливом, интеллектуальном творчестве! К примеру, в космологии – ярко выраженная демиургия, когда женщина и море как бы равны в своих креационизме и изменчивости, выступая в качестве устроителей земного бытия; в религии – это память о первобытном язычестве (Перелесник), а также – об Иисусе.

Ты приходишь в полночь, когда с неба нам души светят, –
а капельным пением над семью соборами, до слёз;
на расстоянии вздоха – всюду черно́, как в Лете,
Симаргл простирает крылья – вещий летящий пёс.

Ты приходишь считать наши шрамы, шпили́;
штиль раскалываешь дыханием, пляской свечей – для нас.
Ты раскачиваешь город, как волны – свои корабли,
в некрополе осени, с вечностью – с глазу на глаз.
(«Баллада о Перелеснике»)

Кстати, чувствуется и влияние польского католицизма:

Я вновь и вновь упрямо повторяю молитву,
будто снова набирая заветный номер:
«Услышь меня, Господи, услышь...»
В костёле на берегу реки,
среди смиренных гордых шляхтянок,

с силуэтами зажжённых свечей,
свечами со всех сторон окружённых.
И тянутся вены тротуаров – набухшие, жёсткие
к Тебе, к реке.
И, перерезанные, к воде за облегченьем ниспадают,
где листьями-лодками уже отплывает осень,
багряными ордалиями за собой
сжигая мосты.

(«Возле кляштора Босых Кармелитов»)

Тема бурнокипящей современности пронизывает весь поэтический сборник Татьяны. А вот тема любви подана как бы незаметно, буднично, без надрыва, но так очаровательно!

Я сыграю тебе свою юность,
ты сыграешь мне свою верность,
природа четыре раза перекрасит
декорации…

(«Режиссёр прибьёт к сцене монету…»)

И совершенно очевиден культ осени, через которую обычно у Татьяны проглядывает эта самая любовь:

хоралы осени на улице Листопадного Чина
сумрак Европы привкус кофе
резиденция мышиного короля
(предки львовских мышей тут прописались
ещё со времён Польши и Австрии)
с которым каменные львы никак не расправятся
наша случайная встреча радугой на окраине неба

(«хоралы осени…»)

Видимо, это оттого, что оба автора – на пороге осени. Надо полагать, что и название книги «Последнее кочевье любви» об этом, о том, что третий период своей жизни надо наполнить смыслом и значением, и, естественно, любовью в самых разных аспектах этого слова.

Ауэзхан Кодар,
казахский писатель, переводчик, культуролог, философ,
главный редактор журнала «Тамыр».

ТАТЬЯНА ДЗЮБА

Уақытқа икемдену

* * *

Қар ұлпалы – боран ұлы ұқыпты,
Шана сырғып, жымиғандай шаңғы ізбен...
Бізді біреу аспан жаққа ытқытты,
Періште деп ойнақтайды маң бізбен.

Күн де бізді қуалайды – сар күшік,
Күле-күле ерін де, әне, жарылды…
Қыстың күні жоғалтқан соң бар күшін,
Қолғап та әні ертеңіне табылды.

Тағдыр біздің жұлдызды да миялы,
Сапта тұрып өзім біраз зорыққам...
Қатып қалған қорымдарда зиялы

Уақытқа икемдену

19 жасқа толмай, өмірі үзілген
суретші Сергей Полякка

Иттер қашты, ергежейлер шаршаңқы,
Сарғыш қарға аунауменен сау сағым.
Қырсық қардың бәтес деген бар даңқы,
Күйдіреді аббат қыздың саусағын.

Эль Греконың мольбертінде бұл сурет,
Толған адам карнавалға жиылған.
Адам мәні бұл өмірден күсу деп,
Кейіпкері қуаныштан тиылған.

Қол және көз... және соңғы, үшінші
Өзге әлем тек өзі айтар сөзі бар.
Жасырынды ол автопортрет үшін шын,
Өлілердің аза тұнған көзі бар.

Сарғыш қармен бояп беттер, маскіні –
Витражға да дәл сол керек, сезінем.
Адам не ол, тек бояулар тасқыны,
Тарих шөлін қандыратын өзімен.

Суреттерде қарттыққа да тұрақтап,
Түсінді ол оңғанын өз ісінің.
Онда жол бар, жұлдыз жолы, бірақта,
Айлы түні рисорджименто қысының.

* * *

Батарейден не пайда,
Қыстан қорғай алмаса.
Қысқы қырау шеті айда,
Әйнекте із боп қалмаса.

Нөсер деген төкті шын,
Жауып тұр ол текке әлі.
Сарқырама – көкке ұшу,
Бұл балыққа тек мәлім.

Шарап болса қоспасыз,
Ол жүзімге белгілі.
Қар мен жаңбыр қосылса,
Бұршақ болар ендігі.

Кәне, ұста, кетпе сен
Семсер ұрмас құр текке.
Жан алқымға жетпесе,
Бас құлайды жүрекке.

Дию туралы баллада

Түн ауғанда келесің сен, түнде әруақтар жүзгенде,
Шіркеулерде ән айтқанда қара тобыр сасқаннан;
Құрдымдағы қаратүнек үміттерді үзгенде,
Симаргл болып – ұшқыр төбет түсесің сен аспаннан.

Сен келесің құрту үшін ғимаратты тым биік,
Тыныштықты тынысыңмен жарасын да, қаланы
Сілкесін кеп, бізге тек бір мұң қиып,
Күз мазары мәңгілікте мәңгілік боп қаланып.

Сен келесің таңдаусыз бір таңдаудай боп ентігіп,
Тек үкімді айғақтауға, басқа шешім қалдырмай.
Шешім кілтін лақтырып ешқайдаға, не тығып,
Түпсіз терең теңіз асты тығып қойып балдырдай.

Диюдай боп, құбыжық боп, дүбіріндей тұяқтың,
Біреу оны бақыт санап, біреу қоңырау қоза аққан.
Сыбыры боп мезгілсізде бас көтерген қияқтың,
Әуендей бір сарқыраған өзің жасар тозаққа.

* * *

Өмір деген сайтан сынды өсектеп,
Жалғыздық не, дертпен таңар төсекке.
Онда сенің таныс мүлде жүзің де,
Түске айналар бояулары үзілген.
Лианалар енді, білем, мезгілі,
Мен серідей сұлу сүйген кезгімін.

Күн мен түнді, бұл, түсінсең, ереже,
Сағатыңда түзетеді терезе.
Кей демалыс солдатты да мәз қылды:
Кеш ұйықтатып, түс көрсетіп мазмұнды.
Терезеден кіре сала еніп қыздар түсіне,
Иконаға қызыл жиып, құстар берік ісіне.

Олар әні, жоғарыда, жөйттей қысып тамақтан,
Жаңбыр қысар, етікшіге бұл да болса құр мақтан.

Триптих

I

Барлық сапар мантрадан ұзын ба?
Үйде отыру бұйырмаса, батыл маң.
Түн де мені тербетеді ұлудай,
Ертең құспын лазерменен атылған.

Қатқан еді жаялық та, сүлгі де,
Шағаланың айқайы да шаршатты.
Теңге тауып ескі хазар үлгіде,
Шәй ішумен мұңымды да тарқаттым.

Киммерия, сонда емес пе тамырым,
Амфорада усыз жылан жайындап,
Сол шығыстан, жарқыратып әмірін,
Хан қанжары жоғалыпты әзірше
Өзі құртқан жандар толағайында.

II

Анадолы, Анатолий қызымын,
Атым Таня, сонда сондай жүзі мың,
Кіммін өзі сұраймын мен сызылып?

Сенімім мол, біздің тілде, до вера[1],
Өткенімен неге Ирие қоштасқан?
Маған керек көк те, жерде, көп эра,
Менің жырым осы айтылған қос дастан.

Омеланы мен тудырғам жасыннан,
Асқазаным қорытады асты да.
Үнсіздікті ажыратпа қасыңнан,
Жіпті алқа қыла көрші асқына.

Мен келемін өзі келген тұтқындай[2],
Келем саған мейрам болып, қанаттан.
Маңдайыма дарытады құт құдай,
Қып-қызыл бір нүкте салып қан аққан.

[1] *Дәстүрлі нанымда, із до-вірою (укр.) – украин тілінде «довіра»сөзінің мағынасы сенім».*

[2] *Орыстарда «скатерть-самобранка» – өз-өзінен жайылатын дастархан, украин тілінде «бранка» деген өздігінен берілген тұтқын. Автор осы екі ұғымды ойнатып отыр.*

III

Жер сүрленіп,
Шіріп кетіп суықтан,
Қарсаңында
Өзге өзгерістердің.
Ару қыздың
Неке мүлкі жыртылды
Кигенде оны
Көктем перизаттары.

Хлорофиллден бәрі көк
Жасылбұрым көккөзді.
Көк дәріден көк саусақ,
Ерін де көкке боялған.

Бароккосы көктемнің
Көкжылан боп билейді.
Көк қамал да үнсіз тұр,
Қамастыра ма кірпігін?

Саломея

Кеңес берер кім бар саған жол сілтеп,
Ақ киіммен биге асыл енесің.
Мақсатың не өзің қалар болсын деп?
Әне... Иоанн... басы қалған денесіз.

Биле енді, су емес қой қан деген,
Нерондарың қанға әлі тойымсыз.
Сен жассың ғой, Саломея, ән – денең
Өкініштің қайдан білсін ойын қыз...

Тоқылдақтар. Аяқ тайып, қиындау.
Жан-жақ қызыл, бір себепсіз мұң да бар.
Біз мектепте дұға оқимыз жиында,
Тычинаның «Кларнеттерін» жын қағар.

«Тек туысқа қарауыл болма жасырын», –
Өтінем сенен. Таразы, әне, толқып тұр.
Талшыбықтай иілу боп тәсілің,
Саусағың қан, көзің нұрдан қорқып тұр.

Тоқылдақтан естімеді ол, ұқпады,
Әлде ішті ме қаңғыбастар қабылдап?
Ал мен қайтем жаңбыр жауса жұқпалы,
Би болам ба, қосылам ба дабылға?

Мақсатың не, шаршайсың ғой жүріп құр,
Мұндай күйде жау да аяр, қиып от.
Шеттен шетке жаңбыр ғана ұрып тұр,
Жөйіт қыздың жындысүрей биі боп.

* * *

Күміс жаға Мономахқа құнды олжа,
Дін жоқ жерде қорқыныш та жоқ мүлде.
Ақ қар жауса ол да болса дін болжам,
Жарық жоқта түн де ұсынбас шоқ гүлдер.

Тек әтештер көзіңді ояр отты айғаймен,
Тіріден емес, құдайдан қорық, қиялдан реңсіз
Айдалада дұға оқып күзде өтті Ай жәймен:
«Соқпақты өзгерт, ей, пенде деймін, жалған емшің»

Іздер де барлық қалғандай солып ажарсыз, өлі,
Кешегі қарға оларды орап, мылқау боп қалам.
Күз мені тастап кете алмас десем, базар сыз толы
Қыс келер енді, Миколай күнін сылтау ғып далам...

* * *

Қыс та асығыс, бүгін мұз да, ал ертең,
Еріп кетер, жыласаң да суша ағып.
Шақырма оны, аңсама оны таңертең,
Ауа райы біздің жақтың – қу сағыз.

Көк мұз болған арыстанын ұғып көр,
Хрустальдан өгіздердің тұяғы...
Аязданған дәл соларды жығып көр,
Күміс қырау орап алған қырағы.

Құдай тойы кеңістігі бар көктің,
Және біздің жасырынған тілектер.
Жаңа жыл да сыны емеспе бар-жоқтың,
Мамырыңдай ерте оятар жүректі.

Иығыма қар да ақты жағады,
Термометр ғана шындық айтушы.
Уақыт та қайсар ртуть боп ағады,
Соқыр, алға, қайта орнына қайтусыз.

Қол бір сілтеп ұқсап кетем Мамайға,
Суреттегі жауға шапқан тымақтай.
Сұлба шығып қалың қардан, жан айғай...
Қыс оралмас енді бізге жұмақтай.

* * *

Бұл түс. Күн көзі.
Перейма[1].
Құстар наннан
Көкке ұшады.
Құдаларды байлап,
Оның қолынан
Соңғы сиқыр
Талап етеді.

Бұл – түс. Күн көзі.
Перейма.
Музыканттар биге
Алтын түсті жарық құяды.
Әуім-сәуім, бірақ
нұрлы;
Ал қалыңдық боп,
қыс жарқырайды.

Бұл күн туралы түс.
Фотография сынды,
Қатып қалған күнді
Мүлтіксіз көшірмелейді.
Жаңғақтар жаңқасының астында –
Өкпенің
Флюорографиясы.

Бұл ұйқылы-ояу күн
Күлкімен ойнайды.
Енеге етікшелер
Сыйға тартады...
Осылай қарақшының қолынан
Қалың тері қашып кетеді –
Түнге қарай.

[1] *Перейма – шіркеуге некелесуге бара жатқанда, немесе үйге беттегенде оларға шығын төлету мақсатымен жас жұбайлардың жолын бөгеу рәсімі. Мұндай рәсім қазақтарда да бар.*

* * *

Құдай тағала Жер бетіндегі адамдардың қатты азғанын көрді –олардың ниеттері мен істері кез келген уақытта зұлымдыққа бағытталған.Шыдамы оның таусылды.Ол «Адамдарды жер бетінен өшіремін, өйткені, мен оларды жаратқаныма өкінетін болдым» деп ойлады. Тек Нұх қана Жаратқанға жарамды көрінді...

Балалар үшін арналған Библиядан

Троллейбус ковчег – себебі,
Жүрегі ұшқан үлгірмей жұмысына,
Пенделерге тауып берер тез ебін.
Кешкі гүлді қалаға кім ұсынар?
Тек фонарлар түнге тосқан кезегін.

Мына күн де парашютпен түскендей,
Ол биік тұр күнделікті тырбың менен қырбыңнан.
Жүйкеден жүйке қалмаған азот ішкендей,
Тыныштық тынған бір кірбің сезіп құрдымнан.

Алаңда анау қазіргі Нұхың,
Иттерді ерткен қасына.
Тозақтың иісі аңқиды мүңкіп,
Асфальтты примус астынан.

Тобырлық таңғы газетте мынау
өзінше сиер әр бие,
Опыну қайда, мойындау күнә,
библейлік қайда тәрбие?

О, әлем сондай қыңыр да, қызға...
Қызғаныш толы шер шеңбер.
Синоптик тағы тақады мұзға –
Топанды болжап ертеңге.

* * *

Шалғыны кемпір түзеген,
Дегендей жерге тұз егем.
Ара да бұған қызыққан,
Айнала ұшып қызықтан.

Ойнайды желмен
Бұрымы,
Тірідей оның құны мың,
Табады өлсе тынымын
Көйлекте емес –
Кебінде.

Тамыры терең –
егінде
жасырған оны
жаз мына.
Қуарғыш шөптен не пайда
ор – орма оны, бәрібір,
ал қолың болса, бәрі кір.
не пайда сонша арып тым?
одан да өшір жарықты!
Шалғыны кемпір түзеген...

* * *

Денелер жабысты –
Тікен сымға,
Ит ырылына.
Тамақ іскенде
Осылай
Көзге жас шығады…

Тікенегін
Әуе түспен жасырып
Раушан гүлдер қайда енді
Асығады?

Ал жел болса гүл қауызын
Аңдатпадай жұлқылап,
Көкей мен көк арасында
Баяу ғана іледі…

* * *

Күту балдыр-батпағы, құштарлық-құйын,
Ай толғанда тартылған қап-қара таспық.
Құрдымға сен кетсең де, күт шарап құйып,
Бассүйегін Йориктің мыстаннан ас қып.

Маңдайыңа нүкте сал, қызыл тамыз да,
Пешің түтін, уақыт тым қымбат болар.
Ал сиқыршы шапанға тамақ тамызған
Қасиетті ақшамның қалдығы олар.

* * *

Қолың нәзік – фарфорды да жасытты,
Жырың – газель, ал сөздігің – рахатты.
Ал біреулер тырнап кірпіш, графитти
Сурет салар қабырғаға қап-қатты.

Кеңістік жоқ, қарабайыр бәрі де,
Каин псевдо Адам ата бүгінде.
Тұқым бітті, өсе де алмай әріге,
Сурет – жара, тірі қалмас түбінде.

Мына бетте пюпитр ма, шек пе, әлде?
Шиенің көзін біреу шоқып алыпты.
Таңғы шық ол ұшып тынар текке әлден,
Каин мұңы – өмір сүру қалыпты.

Қышқыл жаңбыр және борщтар дәуірі
Шалғынға да кеткендей ме енді еніп?
Газельдерде құрып кетті. Тәуірін
Ұстамадың бір сәтке де иемденіп.

Қолың нәзік – фарфорды да жасытты,
Бұл туралы Саади да жазыпты…

* * *

Бас жазудай келдің бүгін достарға,
Солғын гүлмен басыңды әсем орап ап.
Сасық зират мұңға ғана қосты арман.
Ғасыр даңқы түнемеген қорада.

Жаңа қазылған көкте бұл
Қарға боп түсер кесек те.
Ах, Виктория, сөкпегін,
Өшті деп мені есепте.

Дәл мұнда күнтүсті сабаққа ілініп,
Өседі олжалар көк тардай.
Бастарын көтерді күнбағар жылынып,
Бәкіден қорыққан қошқардай.

Ол не өзі, опасыздық? Сенімсіздік түлегі.
Кейін оны ұғу қиын, абыр-сабыр жұмыс көп.
Помаданың ізі анау, басқа не жұрт біледі.
Және бос жең, білек, қолсыз салбыраған қуыс боп.

Жеңілгендері жылап төзбейді,
Жеңгендер түзеп түр-түсін.
Балақан тұрып мұңсыз көздейді,
Таныс көршілер күлкісін.

Сен бүгін бас жазудан келдің...

Мына тамшы солтүстікті қажытар...
Түпсіз түннің қара кездемесіне,
Фонарь жанып, ұрар жарық шегесін.
Тағдыр болса, соқыр болған біраздан
Тәлтіректеп, түсімізге кіреді.
Отыра қап керуеттердің шетіне,
Ұйқыдағы адамдардың қолына,
Тағыда бір сызықшалар салады,
Күндіз оны ұға да алмай қаламыз.
Ал толған ай күнәсіз
Күнәлі сонша:
Енді жаза күтеміз
Орағымен жас айдың.
Міне, тамшы мәңгілікті қажайды,
Сондай енжар және суық;
Қанындай соқыр тағдырдың
Қамсыз аққан.
Қайттік енді?
Ішейік түбін түсіріп!
Менің адал Арлекинім,
Асау менің ақыным!
Шашқа ақ та түспегендей,
Өмір де әлі бітпестей!
Біз екеуміз әлі жаспыз,
Әлі ешнәрсе көрмеген!
Қарғыс атқан сәттерді де
Тағдырына өрмеген!
Біз екеуміз әлі жаспыз,
Қанша тағдыр қажасын.
Ортақ баққа әлі маспыз,
Тауыса алмай мазасын![1].

[1] *Бұл арада «кайф, ляззат» мағынасында.*

* * *

Қара залда отырып, ақ сігән қызы,
Бір сәбиді тербетер, ренішті реңмен.
Бұл тек вокзал өрнегі қақсыған ізі,
Екеумізді бір жиіп, кеңістік жеңген.

Ал сен болсаң, тек өрнек, мәнсіз де, олақ,
Қоштасудың төрінде, шәйдай кешегі.
Белгісісің қашудың сан түсі мол-ақ,
Өтіп кеттім мен сенен таудай кеселі!

Қосылғанда, адалдық құшып иманды,
Үйленудің шеңбері жібермес сені.
Ал бұл өрнек алдамшы – тұлыбы мәннің,
Үндістегі ою бұл шідерлес тегі.

Миледидің гүлі бұл... асылыңыз өлі,
Құдықтардың басында бек қана арық.
Шөлден бізді құтқарар ғашығымыз Голем[1],
Соқырлықтан құтқарар тек қана жарық.

* * *

Иванушка,інішегім,
Бұл тұяқтан ішпеші…
Халық ертегісі

Кері кету, ал немесе, құлдырау,
Кері кету, тура айтсақ, декаданс.
Азып біткен аспандағы бұл мынау
Қағаз жұлдыз – деп көрш оны ренессанс.

Айсыз шөлде жүреме екен босқа адам?
Ал ол жүріп,топырақты да талдырған.
Йети де, атта емес, шошқа да,
Емес қатер ізін мұнда қалдырған.

[1] *Голем – жасанды адам, мифтік түпнұсқасына қарағанда, балшықтан жасалмаған, ол адам ақылы мен еңбегінің туындысы (алхимиктер мен каббаллистердің фантастикалық нәтижесі). Өз «авторының» үйінде Голем барлық ауыр жұмысты атқарады, – адам осылай жұмыстан босап, тек шығармашылықпен айналысады деген арманның жұрнағы. Бірақ егер ол бағынбайтын боп кетсе, өте қауіпті және басқаруға көнбейтін болады.*

Азабынан танисың сен Ғайсаны –
Басы тікен құлға назар аударшы!
Дәл осылай үйленудің майшамы
Дірілдейді талған қолда қауқарсыз.

Жаңбыр жуып жараларын еледі,
Күші жетіп, қалмады ол тірліктен!
Ал соңынан жәлеп қыздар келеді
Және өлілер, ол оларды тірілткен.

Жүзжылдықтар бетін оның тілгендей,
Сақалы өскен бетінде оның қолдары.
Бірге болдың бәрің ұят білгендей,
Қайыршылар оның апостолдары.

Қасиетін иығымен көтерген
Жүгі оның керме еді өзі өлер.
Әулиелік ісі оның өтелген,
Пенде ісін де ақтай салар көзелер.

Ертегіде ғажап емес бұл аса,
Бір дәруіш кешке жақын кеп кірді.
Сосын барып, басқа затты былғаса,
Коновканы*[1] ерінімен кептірді.

[1]*Суды шамалы уақытқа сақтап тасу үшін бұрын өте биік кружкаға ұқсас қолдан жасаған ыдысты қолданған. Оны коновка немесе кандейка деп атаған. Төбесі жабылатын коновканы қазіргі графин ретінде пайдаланған, ал төбесі жоғын – кувшин ретінде. Жуынғанда коновкадан қолға су құйған.*

* * *

Оны оңай жоғалту да, табу да,
Жарасымен қорқытады сиырды.
Бірақ сау ол, бекер дабыл қағудан
Не пайда бар, шулатып бар қиырды?

Қала болса, суық тиіп ашынған,
Каштан ғана күйлі күйді шерте ме?
Бүгін аяз алғаш рет басынған,
Күлу кештеу, әлде, бәлкім, ерте ме?

Мына бізді кім жемеді десеңші –
Тексіз ұлдар, коммунналар, кернейлер.
Болды олар алғашқыда секемшіл,
Ал пернелер – мұңға толы пернелер.

Дәйектің бәрі жасырынған тұманда,
Жанар да солғын, жарқылсыз, семсердей емес.
Каштандар ғана... тұрғанын қараш сыланДап,
Шамшырақтай көктемгі сезердей елес.

Клио кім ол? Сатқын қыз да оңбаған,
Тат басқан күйме ішінен ойнас аңқиды.
Куәгер қол бер, бүгінде сенің оң бағаң,
Күтеді сенен соттарда, әні, мәнді игі.

* * *

Жел жыртады темекіге жапырақты,
Моржалардан темекі исі ылаң сап.
Ақ алқа боп бұлттар аппақ қаптап тұр,
Жерде ағып ұстатпайтын жыланша.

Аққу-қаздар толы едің әйбатқа,
Алып кеттің қай ертегі кентіне?
Ви́носыз-ақ[1] болдың, күзім, бай-батша,
Тасташ бізге бірер маржан желпіне!

[1] *Вино(қазақша, қалың мал) – үйленгенде беретін сыйды белгілейтін ескі славян сөзі. Түрлі уақытта және түрлі халықтарда мәні өзгеріп тұрған: қалыңдық үшін төлем, қыздың жасау мүлкі, ердің зайыбына сыйы (немесе әйелінің жасауын толықтыратын мүліктің бөлігі).*

Иығынды дірілдетпе батсайы,
Соңғы рөлің болмаса екен құр сенім.
Ескі киім жатсынбаған патшайым,
Киінбеген патшаң қайда бұл сенің?

* * *

Таңғы шықтың тамшылары дүр қандай,
Көз қаритын майда ине шашқандай.
Үнсіздігің нені қалап жасырын,
Трубкада өткізіп тұр ғасырын?
Аудар оны. Таразыға қойғандай,
Әрбір сөзің мылқаулықты жойғандай.
Үнсіздіктің атланттай салмағы,
Үнсіз қалып, ол салмақтан талмағын.
Үн естілер жерге сөйле жәнеде
Тыңда жерден естілмейтін дәнеңе.
Бұл телефон менің іскен тамағым,
Бір жұтым су мен үшін бір жан ағым.
Сол сияқты үнге де мен құныққам,
Су күткендей ең бір терең құдықтан.

* * *

Шарап, бокал, тост әлі айтылмаған,
Қағаз да жоқ оқи қояр дәл мұнда.
Тек бір ойлар дірілдейді алыста,
Түстей бәрі, әлде өмірде бармын ба?
Шоқжұлдызды созған қолда сәл ұстап,
Дәстүр ғой шарап ішу рәсімі де,
Күбір, сыбыр, кеткендей қасым үдеп.
Шарап, бокал, қонақтар да ығысып,
Бірақ шынның аса көркем ыдысы
Быт шыт болды бөлшектерге сонша мың,
Дастарханға шашып шарап моншағын...
Шындық үшін тост айтып ем. Жоқ шара.
Шындық болса, бар да шығар. Жоқ шарап.

* * *

Әлем деген тартылған сым,
Сенен маған тартылған.
Жұлдыздардан өтеді ол
Және қиыр соқпақтан.

Әлем деген тартылған сым,
Онда, жаным, жасырма
Шыныңді да, күнәңді де...
Шашылудан көп сақтан.

Әлем шексіз, онда оңай
Жоғалып, қателесуге.
Егер звондап, қателессең,
Құлдырайсың заң аттап.

Әлем деген тартылған сым,
Акробатпын мен онда.
Жәй телефон өзі де онда –
Ажалды ернеу заматта.

Елестей ақ пилигримдер

Ескі сылақ көктен түскендей,
Иісі шайырдың аңқып.
Жарылса ғасыр екіге бөлініп,
Көз тиген деп, мүсіркеп,
Аспаннан таң құт.

Әулиелердің шіркеуі
Күнәлі күмбез
Ақтығы оның сенімсіз,
Күнәмен сыйысты.
Менің де күнәм сондықтан
Шәйір иісті.

Қоңыраумен бірге барса ғой
Жоғалтқан іздеріңе сенің.
Ымыртты кезіп қарсақ ой,
Таба алмас мұңымның емін.

Кетсекте жырақ елден біз,
Қала мен дала аңыздары бөліп.
Бірақта бірге жүрміз біз
Аязды қардың абыздары болып.
Елестей ақ пилигримдер...

Пошта вагоны

Ақ жұпаргүл әлемі бізде бойын түзеді,
Теректер де аспанға құстай сәнді ұшқандай.
Арман сынды хаттар да көктен құлап, жүзеді
Сондай жеңіл, жарқырақ, маржанға оны ысқандай.

Өшеді саздардың егілген үні де,
Көңілді көтеріп, ал кейде жасытып.
Алаңнан күн нұрын сыпырып күнімен
Шал да анау шаршады болса да басы тік.

Күн болса бұлқынып тар әлгі конвертте,
Сиреньге тығылып ырымдар бақытын.
Шұрық тесік күймеде хат бізге әндетер
Ұйқылы бомждардың шөлмекті сарқытын.

* * *

Вокзалдың у-шуымен күн шегінді
Және көлеңкелер, түннің қуысына апаратын
Рельсттер сынды, ұзарды.
Олардан әйелдер өтеді,
Ұсақталған анна карениналар.
Оларға қиындықтардан құтылу
Тек таң шапағына дейін қамтамасыз етілген.

* * *

Сөйтіп, үміт түсіндей тыныштық орнайды,
Сөйтіп, бақыт түсіндей қанағат орнайды.
Сөйтіп, алма, ағашынан құлап түсіп, екіге жарылады.
Оның әр жартысын бақытты ғашықтар жеп қояды
Және де өзінің ескі авитаминозына қарғыс айтқан,
Көз жасына тұншыққан Хауаны көрмей қалады.

Мен телефонда қасиетті номер тергендей,
Қайта-қайта, қырсыға, дұғаны қайталаймын.
«Тыңдашы мені, Жаратқан, есітші...»
Мен өзен жағасындағы костёлда,
Мөлиген асау шляхтанкалар арасында,
Жан-жақтан тек жанған шамшырақтармен қоршалып тұрмын.
Және тротуарлардың тамырлары – ырсиған, қатқыл,
Саған, өзенге талпынады.
Ақыры, үзіліп, жеңілдей сала, суға құлдырайды.
Онда қайтар жолын өрт ізіне бояп,
Жапырақ қайықтарға отырып,
Күз алға қозғалады.

Ал мұнда кеше ғана қала антенналарының қармағына ұсталған
Ойнампаз көк түсті жазғы күндер дірілдеп,
Желбезегімен демалар еді.
Және көктемде жіберген пасха жұмыртқаларының
қабыршақтары
Су лилиясы болып ескекке жабысар еді.
Және сен, Жаратқан, костёлға келген діндар болып,
Жағалаудың бергі жағындағы
Кешкі мінәжәтқа байқаусызда келетін едің.

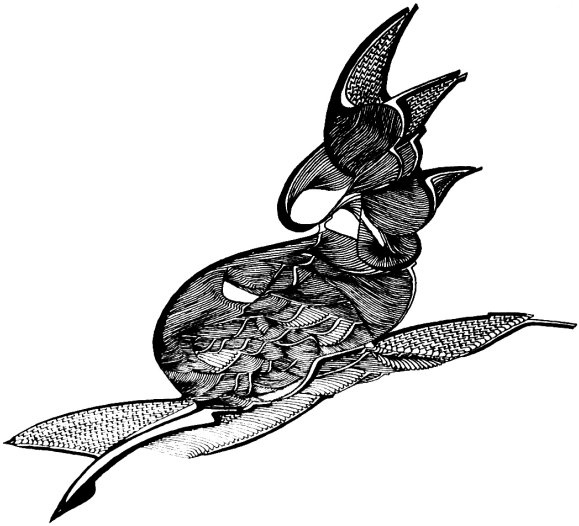

* * *

Режиссер сахнаға
Тиын қағып қояды
Жәнеде
Театралдық маусым
Тағы басталады.
Бірақ енді Аса Асқан қоюшының
Сценарийында
Бірнәрсе шатасқан сияқты.
Ондағы әрқашанда билік еткен нәрсе:
Егер сен залда болсаң –
Мен сахнада,
Және дәл солай керісінше.
Енді бізді өмір шарттылықтарының
рампасы бөлмейді.
Енді біз классиктердің әруақтарын
Мазаламаймыз,
Сен мені Офелия деп
атамайсын,
оның орнына нота әріптерден
кәдімгі есім
ойлап шығарасың,
одан жасырын
музыка тыңдау үшін.

Мен саған өз жастығымды ойнап беремін,
Сен маған өз адалдығыңды ойнап бересің,
Табиғат декорацияларды
Төрт мәрте қайта бояйды...

Содан тек репертуардан лақтырылған
Ескі қойылымның билеттері сияқты
Тек хаттар ғана қалады.

Содан
Пайдаланылмаған афишалар секілді
Фотолар,
Бурыл боп кеткен қар, езіліп біткен дерт,
Рампа және бізді ақырға шейін
шымылдық бөлгенше
Аздаған уақыт қалады.

* * *

Жапырақ түсу лауазымы көшесіндегі күз хоралдары,
күңгірт Европа кофе татымы
тышқан сұлтаныың сарайы
(мұнда Польша мен Аустрияның заманынан
Львов тышқандарының аталары тіркеуге тұрған).
Оларды тас арыстандар әлдеде талай алмай жатыр
Аспанның ең шетіндегі шұғыладай біздің кездейсоқ
жолығуымыз
Тырнаққа кірген темірге құрсанған раушан гүліне ұқсас менің
жалғыздығым
Мұнда сағаттар тоқтап қалады,
Ал шаршаңқы атланттар мен кариатидалар
Ескілікті ұстай алмай тұр
Қатал бернардиндердің шіркеуінің жанында
Менің алақанымдағы сенің жымиысың
Тамыздың кәусарындағы күз тынысы
Бірнеше жүзжылдықтар – кептерлер шоқыған түйіршіктер
Бірақ алыстан жалмауызды танитын эзотеристер сияқты
Неге мен жақын қоштасуды сезінемін

* * *

Қарағай орманының істік бастарына
Күн, суық тиген сәулелерін тастады,
Қыстан жазылып кетуге тырысып

Күзді дәріптеу күні

Күз жанып бітті.
Ол кетті,
Тұрақсыз мұздың
Нәзік терезелерімен
Дір етіп
Және ызыңдап.

Алыстады,
Өлі жансыз
Жапырақтар егіп –
Жылылыққа емес, қысқа шақырушы
Тірі емес болса да,
ыстық сыздауықтар.

Міне қарлы өңірдің ақ тазысы да
Жүгіріп өтті,
Біздің қолдарымыз бен жүздерімізге
Қырағы құлақ түріп
Және иіскелеп,
Суланған суықтау тілін тигізіп.

Шалшықтардың
Мөлдір мұзы астындағы
Сарғайған үйеңкі жапырағының
Тарамдары –
Күзді дәріптеп,
Еске түсіру күні,
Әлде де
Жерге түсіп үлгірмеген
Естеліктердің күні...

Ал қыс,
Ұсқынсыз үйрек балапанына ұқсап,
Әлі қанаты қатаймаса да,
Қаңыраған қыстың
Жалғызсыраған жүрегіне
Қалай болғанда да
Кіріп алуға тырысады.

Ал қыс болса
Күту дағдысында серейген
Демисезондық пальтоны
Ілгектен қуады,
Жәнеде, кәрі ақын сияқты,
Желдердің қарлығыңқы үнімен
Ұзақ ән салады.

* * *

Атам құмыраларды күйдіреді,
Инквизиция – теріні.
Сен нұрланып өз қолыңның
Көбелектерін ерітесің.
Бірінші жарықтан,
Сірә да,
Өмір бос денелі.
Ал екіншіден –
Сенің бірінші тозақтық айналымың.
Шам астында грифель әлдеде Сөзге талпынды.
Көздегі түйіршіктей
Қазыналы форматқа.
Алайда әңгіме күлінде
Тағы да ақиқат жарқ етеді.
Осылайша өлімге кесілгендерді
Ана көзімен аялайды.

* * *

Бұл кездесу – кездейсоқтық,
Заңдылыққа айналуға оның мүмкіндігі жоқ.
Ол белгілі сөйлемнің тысы:
Біз көп тұрмадық, бірақ екеумізде
Бір күнде туғанбыз.
Ол есіктің ішкі жағынан ілінген құлып,
Үнсіздік арасындағы пауза,
Парадокс немесе оксюморон.
Мәңгілік нанының бір түйіріндей оны
Сыпыра салу, естілік столынын лақтыра салу,
Секеңдеген дүйсенбілер мен жұмалардың
Талан таражына бере салу
Өте оңай.
Бірақ сен бұған асықпа.
Әрбір мағынасыздықта,
Оларды таптаурын сөйлемдермен салыстырғанда,
Шындық көбірек кездеседі.
Беймүмкіндік дәмі бар мағына сонда.
Мен білемін, сен маған сенесің,
Ең болмағанда, біздің кездесіп үлгіргеніміз үшін.

Теңіз

(триптих)

I

Теңіз толқындарымен қайғы сүйреді. Алапат медузадай
Толқып жатты. Су стихиясының ғажап жұмысын бір қалыпқа келтірген
Әкелінген майда таспен көмкерілген жағалауға жарақаттанып қабақ шытқан.
Қан сынды тірі және ащы теңіз, тойынған масалар сынды,
Қызылдау буйектарды толқынында тербетті.

Жаға бойы әйелдер әуедегі балық қабыршақтарымен сияқты
Люрекспен жарқырады. Пальмалардың жапырақтары арзан желпуіштер
сияқты қағази дыбыспен сыбырласты. Және менің Түркияға жүзіп кеткен
балыққа жаным ашыды. Сағыныш деген қасіретпен тең.

II

Теңіз адамдар ұғына алмайтын ақиқатты қайталап,
Түрлі сарында шулап жатты. Жаңбыр кеңістікті сызықтап берді.
Колониалдық тауарлар дүкенінің витриналары ұнағысы кеп мезі қылды.
Шатырлар мақтаныштан жарыла жаздады. Тек теңіз ғана өз қалпын сақтап,
аса қоқиланбады, оған бұл тіпті де қажет емес еді. Толқын басы авгурларға
жауап ретінде ақжарқын жымиып жатты.

III

Айвазовский толқымалы теңіздің таңдаулы және бақытты
Дәріптеушісі еді.

Су шегінеді. Көз әуе толқындарына құлаған самолет сынды
Судың тұңғиығына құлайды. Теңіз арасында жиырылады,
Бірақ үлкен толқын тудыра алмайды, толқын жағалаудан келеді.
Алаңсыз суға магниттенген шағалалар
Теңіздің дельфин сияқты момын және әз болғандарын еске алады.

«Теңіз толқыны» деген тіркес жаппай мағынасыздық,
Бұл түр-түсте – барлық бояулар.

* * *

Сен оған өте ұқсайтын едің –
Гуцул сияқты,
Менің арманымның
Ең қиясында орныққанға.

Әйтсе де, бұл алданыш.
Мысалы, дүкендегі
Фабрикада жасалған сүлгі
Қол жылуы бар кестеге ұқсас.

Сен маған күн сынды көрініп едің,
Тек Құдайым-ау, майдан жасалғансың ба?
Түскі тамақтан кейін тамақты қырнап,
Кешке дейін еріп біту үшін бе?

* * *

Поэзия мезгілі өтіп кетуде…

Және жолдар күзгі жапырақтар әлеміне
Үйенкінің қайғысын апарады.
Және ойлар тұманды бұлтқа ұқсас,
Бұрынғыдай арман тудырмайды.
Күздің қызарған оттарында
Үміттер жануда.

Және ұйқасқа тізілген сөз
Жылдардың межесінде қалған.
Тырналардың қанатына ілесіп тағыда
Жат таңға барғам.

* * *

Күңгірт орман
Аңызақтан эскимо сынды еріп біткен.
Қарағайлар білдірмей әзілдеген болады.
Көктерек жаңылытпаштап есі кеткен.

Ескі мухомор де өз әңгімесін қоймайды:
«Папоротниктің бояуын іздеп қажеті жоқ.
Оны бір кезде сельсовет төбесіне көтерген».

Ағаштардың істіктері күннің пәрше-пәршесін шығаруда,
Оның басы жерге домалап түскенде,
Күн қып-қызыл боп батып, және сол қанда
Армандар да, естеліктерде батып, жоғалып кетеді.
Ал таң атса, үш ағаш арасында алаңсыз
Адасып кетеді.

* * *

Уақыт тұздай ағады
Ең көне сағаттардан аққан құм сынды.
Күйдіреді, отша шарпиды, ауыртады.
Ал сосын алыстайды – еріп
Және теңізге айналып.
Онда естеліктер толқынында
Анда-мында толқу тамаша.
Әйтсе де, бұл ұзаққа созылмайды.
Өйткені адамдар теңізі тұз
Жерде тұрады...

* * *

Әйелдерге сондай қымбат мизам шуақ –
енді тек естелік қана.
Алыстаған қазіргі шаққа
Өрмекшінің әппақ өрмегін басып қана
Қайтуға болады.

* * *

Уақыт ит сынды мейірімді,
Аяқ астына жатады.
Күту құдығына құлап,
Секундта үзіліп кетердей қыңсылайды.
Алыста нүктеге жинақталған жолдар.
Нүкте үнсіздік сәтіндей
Мұңлы нәрсе.

Саған Рублевтың көзімен қараймын,
Демек, мен кеше және ертеңнің
Бүгіннен нақты болғанынан
Қорықпаймын.
Кері перспектива…
Менің модадан шыққан көйлектерім сияқты.
Ал үмітке қайтадан
Түрлі-түсті киімдер түсіне кіреді.

No men nescio

Осы қаланың тасталған үңгірлерінің, ұлу қабыршақтарының, ара балы үйшігінің, сопылар мардымсыз тұрағының арендаторы болу.

Өз денеңнің ізін жұмсақ креслоларда, еден таңбаларында қалдыру, әркез өзіңнің ұзақ нәрсеге жоқ екеніңді байқатып, фотосуреттер жасау. Адам лықа толы электричкаларда өзіңнің бар екеніңді сезіну. Айналардан жартастағы жазуларды көру, әйнекте өрнегі, қарда ізі, айнашықта демі қалдырмау қабілеті пайда болмағанша, таң, күн, кеш, түндерді қайта клондай беру.

Балық аулау және аңға шығу маусымы

Шабақтардың ұшқыр топтары ұзын антенналардан терең
Және күн түбінен тайыз аспанды күмістейді.
Күміс шағын құстардың топтары
Түскен жапырақтардың шуылынан жоғары
Және Икар мен күннің арманынан төмен
Жаңбырдан асады.
Мұнда ұшақтар және резина саситын қалада
Балық аулау және аңға шығу маусымы басталды.

* * *

Тарих – Доуэль профессордың басы:
Бәрін біледі, бірақ айтуға ниет
Білдірмейді.

* * *

Отанымыз деп тек бізге жақсы жерді айта аламыз,
Бірақ ең қиыны: саған тек үйіңде ғана жақсы.

* * *

Ойларды, вокзалда шаршап ұйықтаған
Бомждар сияқты, тартқылап оятуға тура келеді.
Жәнеде бұның декабристерге еш қатысы жоқ.

* * *

Ханшайымдар әрқашанда ақымақтардың үлесінде кеткен, –
Деп сендіреді
Халық даналығы.

* * *

Бақыттыларға және сағаты
Дұрыс жүретіндерге
Жақсы.

* * *

Міне, мектеп қасында сотқар балдар
Көктемге шейін шайба қуады –
Және қанша рет сосын оған
ЫнтызарҚылған мұз түсіне кіреді?

* * *

Каштан құлады –
Қайтадан ашылды
жаны.

* * *

Бір күні саған салмақсыз конверт келген.
Оның қайтарым адресі мен штемпелі жоқ екен;
Одан ақ қағаз түсті,
Ал сен онымен жаңбырлы аспаннан қорғандың,
Ал одан тағы күннің шұғыласы шашылды,
Бүкіл айналаға сәуле шашып.

Бірақ кенеттен жүзіне кекесін
Өлімші жабысқан әйел келді де,
Өкшесімен күн шұғыласын басты.
Жәнеде бәрі өшті –
Дирижер апатқа ұшырады.

Ертеңіне кекесін өлімші жабысқан әйел
Бәтіңкісін жөндеуге жиналды.
Бірақ оған рұқсат берілмеді – содан бері ол ақсайды;
Ал саған менің қайтарым адресім бар
Ауыр конверттер жиі келеді.

Сен бұзылған ауа райын қарғап,
Одан тат басқан шрифтерді түсіресін.

* * *

Болған емес біздің жақта мұндай күз –
Айтқан да емес болатынын боларда;
Тырналарды өзенге орап тынбай тіз,
Жылы өзеннен қанат бітсін оларға!

Қаздар сынды суға тығып шыбықпен,
Болғызамыз болмағанды біз енді.
Қайыршыдай мұң тұр әні, ығып кеп,
Жапырақ шаш бұлтқа енуде күз енді.

Және жаттай, ыңғайсыздық танытып,
Қол қусырып, ұмытқандай өзі кім,
Ізсіз құрып, әне тұр ол, әні тұр,
Маған сенің көзіңменен көз тігіп.

* * *

Номерлерін жатқа білетін телефондарға
Ешкім трубка көтермейтін уақытта
Звондаймын.
Тек сонда ғана олардан
Көптен бері естігің келген нәрсені
Естисің.

Қазақ тіліне аударған:
Әуезхан Қодар

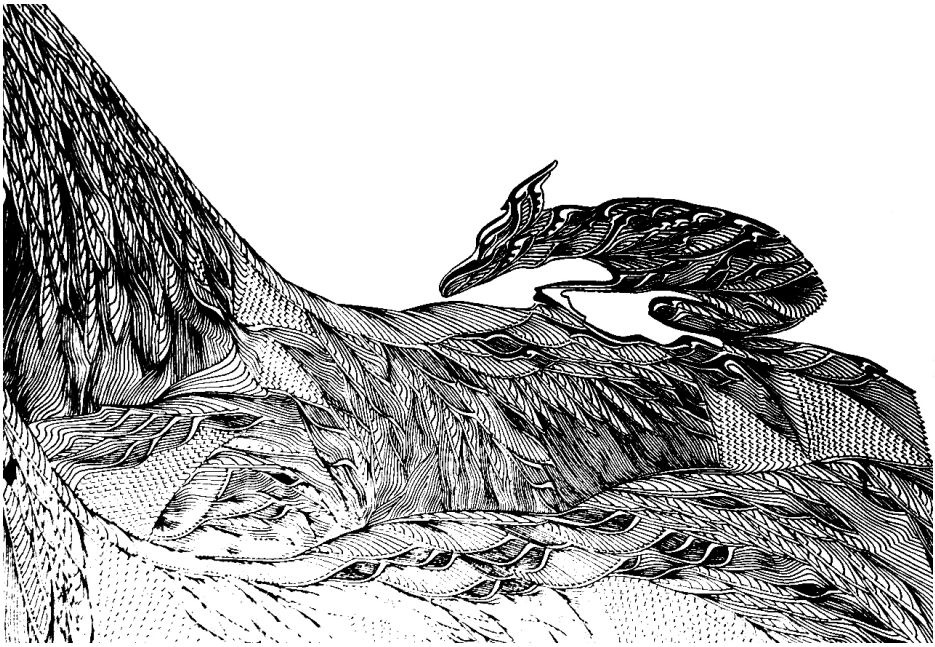

ТАТЬЯНА ДЗЮБА

Аккомодация к времени

* * *

Снег пушист – послушный сын метели,
Саночки полозьями в полулыбки светят…
Мы с планеты круглой в небеса летели,
Словно белы ангелы, будто дети.

Солнце вслед бросалось рыженьким щенком,
Губы рассекались – до крови – от смеха…
Как растает завтра зимний дым потехи,
Варежку лишь кто-то потеряет в нём.

Нам судьба сияла иль звезда вертепа,
Сквозь шинельный строй – до хрипоты…
Не пугайся, замерших нелепо
Скифских баб – несбывшейся мечты.

Снег пушист – послушный сын метели,
Саночки полозьями в полулыбки светят…
Мы с планеты круглой в небеса летели,
Словно белы ангелы, будто дети.

Аккомодация к времени

Художнику Сергею Поляку,
не дожившему до своего 19-летия

Псы разбежались, карлики устали,
А пожелтевший снежный тот батист
Течёт в ладони, ведь упрямей стали,
И обжигает пальцы аббатис,

Точённых парком и заброшенных в столицу –
На тот мольберт, оставленный Эль Греко,
Где карнавал спрессован в суть и лица,
В то, что свершится завтра с человеком.

Рука и взгляд, и тот последний – третий
Путь средь асфальта и иных миров…
Они таились там, в его автопортретах,
Со скорбными глазами мертвецов.

На кожу масок и укрывший лица лак –
Снег пожелтевший, на витраж – неволею…
А нам цена – два яблока, пустяк!
Тоны пастелей – для пустынь истории.

Там, на картинах, он дожил до дня
И до морщин – финального фрагмента.
Там – только звёздная, но, всё равно, стерня
И лунный свет, зимы рисорджименто.

* * *

И батарей штакетник тот,
Что от причуд зимы не расколдует,
И белых лилий хоровод,
На окнах высеянных всуе,

Оставь дождям, ведь их черёд, –
Холоднозвёздным ливням-глыбам.
Что водопад – всего полёт,
То ведомо одной лишь рыбе.

Что не разбавлено вино
Известно точно винограду.
Дождю и снегу заодно
Возможно, выпадать и градом.

А нам – никак… Никак… Лови
Меча порывистое скерцо, –
Душа, коль не достигнет головы,
Так упадёт глава к самому сердцу.

Баллада о Перелеснике

Ты приходишь в полночь, когда с неба нам души светят, –
а капельным пением над семью соборами, до слёз;
на расстоянии вздоха – всюду черно́, как в Лете,
Симаргл простирает крылья – вещий летящий пёс.

Ты приходишь считать наши шрамы, шпили́;
штиль раскалываешь дыханием, пляской свечей – для нас.
Ты раскачиваешь город, как волны – свои корабли,
в некрополе осени, с вечностью – с глазу на глаз.

Ты приходишь, как выбор без выбора, снова сюда;
ты приходишь – так подтверждают у нас приговоры:
за семью печатями, выбросив ключи в никуда
или спрятав на дне бездонном – от взоров.

Перелесником, чудищем, подков цокотом
по брусчатке – на счастье, по расколам звона – в набат;
ты вплетаешься в безвременье шёпотом,
как мотив – в содеянный ад.

* * *

Прикрутит жизнь не одиночеством, а болью, как сатана, –
Окрасится знакомый профиль тогда в безликие тона.
Я буду знать: пришла пора кувшинок и лиан,
Где время путается, как в кокетках бонвиван.

А день и ночь на циферблате откорректирует окно,
Как сладкий отдых у солдата: отбоем поздним, вещим сном.
В проёмах (нынче же) оконных с девичьих грёз, как на духу,
Собрали пурпур на иконы уж птицы красные. Вверху

Их ризы спелого багрянца. На горле дождь, как Вечный жид,
Вновь вакханические сводит пальцы, но кожа всё сапожнику простит.

Триптих

I

Все странствия ведь не длинней, чем мантры.
В портах зелёных (дома не сидится!)
Качает полночь, как моллюска… Завтра –
Уже лучом подстреленная птица.

Была скалистой крыжма, влажной, свежей,
Да с криками отчаявшихся чаек.
Мгновение. Отсчёт, как нить, отрежем. –
Хазарская чеканка вдруг за чаем:

Путь Киммерии, – обожжёт, – истоки!
И слово в амфоре таится, словно уж;
Мерцает там упрямо на Востоке
Каганский нож, затерянный до срока,
В созвездии загубленных им душ.

II

Я, наверно, из Анатолии – Анатольевна,
амулетом, третьей кожей, Таней,
загуменной иль престольной стану?

По-язычески, с до-*верой*,[1] к миру я
(небо – палевое, руки хворосту верны)
припадаю, зачем же в ирие
за родными людьми все мосты сожжены?

[1] *По-язичницькому, із до-вірою (укр.) – здесь игра слов: в украинском языке слово «довіра» означает доверие.*

III

Уж к силуэтам приросла омела быстрая,
В телах сокодвижение – в пути!
Молчание мумифицируй выстрелом,
Верёвку в ожерелье преврати.

Я появлюсь сама к вам, само-*бранкой*[1],
Начнётся праздник калиты – и вот…
Когда на лбу кроваво-красной ранкой
Мозг, выцветший, как мысль, миры сотрёт.

* * *

земля под коркой
холодами перетлев
в преддверии
иных реинкарнаций
крахмал-приданое
от непорочных дев
по швах разлезлось
для весенних граций

сливают звёзды хлорофилл зеленотрёмно
зеленокосо зеленооко
и пальцы обмакнув в зелёнку трём мы
и уст подковка и следов барокко

и миг не прочен, словно в пляс
пустилось всё зеленозмеевый
зелёный замок смолк таясь
сомкнуть ресницы хоть сумеет ли

[1] *Игра слов: скатерь-самобранка, а также «бранка» (укр.) – пленница. В данном случае – пленница, явившаяся сама.*

Саломея

Кто даст совет тебе, куда стопы направишь?
Кровь голубая льна в одеждах белых.
И вековой вопрос всех сущих: «Камо грядешь?».
И… Иоанн – лишь голова, без тела.

Танцуй же, Саломея, кровь ведь – не вода,
И от крови нероны всё хмелеют.
Танцуй же, Саломея, ты ведь молода
И не познала горького похмелья…

Тимпаны. Скользко, неуверенно ступням.
И красно всё, и грустно без причины.
Теперь на святки в школах – выходные нам,
Звенящие «Кларнетами» Тычины.

«Ты только брату сторожем не стань, таясь», –
Молю тебя. Весы качнулись где-то,
Как талия, угодливо изящная, твоя…
А пальцы – чуть в крови. И щурятся глаза от света.

Но били тимпаны, и он не услышал, не внял,
Иль стал корчмарём – для поздних случайных скитальцев?
А кем же мне быть, когда встретят дожди среди дня:
Тарелью, главой? Или с ними кружиться мне в танце?

Чей примешь ты совет, куда теперь пойдешь?
Так хорошо, что даже враг жалеет.
От края и до края – дождь, весенний дождь,
Неудержимый танец Саломеи.

* * *

Мех серебристый – добыча ценная для Мономаха.
Где веры нет, мой друг, там вовсе нет и страха.
Снега ложились белые – псалмы пророчие.
Где света нет, мой друг, – не видно ночи, и

Там петухи глаза склюют огнём да криком.
Живых не бойтесь, страшитесь Бога и грёз безликих.
Нездешним звоном молилась осень в слепой пустыне:
«Перестелю я, дай Бог, тропинки, что скрыты ныне;

И все следочки – бледны́, робки́, как анемия,
С вчерашним снегом я соберу – и онемею».
Казалось, осень меня не бросит, ведь как родная!
А календарь уже пророчит: жди Николая…

* * *

Торопливо зима – в две руки,
Серебром, как ледник, вытекает.
Не зови, не скули от тоски, –
Не вернуть, не старайся – растает.

Синих львов её нам не понять,
Хрусталя – у быков на копытах…
И морозом вся скована стать,
Да седой поволокой повита.

Рождество – всё в пространстве небес
И в сокрытости наших желаний.
Родился новый год иль воскрес? –
Как твой май, неожиданно ранний.

Мне снежинки ласкают плечо.
Подрастает термометр, как туя:
Время ртутью упрямой течёт
Безвозвратно вперёд и вслепую.

Замирает на взмахе рука,
Как лубок тот старинный – с Мамаем.
Силуэты, снег**а** и тоска…
А зимы не вернуть нам, как рая.

* * *

Это – сон. Солнце.
Перейма́[1].
Взлетают птицы
С коровая.
Сватов бинтуют,
Путь вынимает
Последний фокус
Из рукава.

Это – сон. Солнце.
Перейма.
Льют музыканты
Свет золотистый
В танец,
Расхристанно-рьяный,
Лучистый;
Ну, а невестой – зима.

Это – сон о солнце.
Без огрехов
Замёрзший день скопирует,
Как фотографию.
Под скорлупой
Орехов –
Лёгких
Флюорография.

Это – сонное солнце
Смехом играет.
Подносят сапожки
Тёще…
Как юфть обиженно
Убегает
У мародёра из-под руки –
К ночи.

[1] *Перейма – обычай загораживать дорогу молодым при проезде в церковь на венчание или в дом жениха и получать с них выкуп. Деревенские парни или дети перегораживают дорогу верёвочкой, иногда ставят столик с хлебом и иконой. Молодые целуют икону и хлеб, одаривая детей. В украинских песнях о перейме выражается порицание хлопцам, что они за кварту горилки выпустили девицу.*

* * *

Всевышний видел, насколько велико растление людей на земле – все помыслы и действия их направлены на зло в любое время. Терпение у Него лопнуло. Он сказал: «Сотру с лица земли людей, ибо я раскаялся, что создал их». Ной заслужил расположение Господа...

Из Библии для детей.

Этот троллейбус – ковчег, потому,
что, может, спасёт от опоздания слёзного
на работу, похожую на вечных очередей мул;
осыпается город цветами поздними
фонарей бледнолицых, нацеленных во тьму.

День завис парашютной тенью, как воин,
над вознёй ежедневных мышиных забот;
из разбрызганного покоя
испаряется нервов едкий
азот.

Там, на площади, – очередной Ной;
вновь выгуливают чистых псов,
пахнет адом или смолой
из-под асфальтированных
примусо́в.

В утренней газете плебейской –
суета перетравленных догм…
помнишь раскаяние библейское?
помнишь его,
пом…

Мир, такой упрямый и завистливый,
не добреет, играя в своё лото;
у синоптиков – юмор висельников:
обещают снова
потоп.

* * *

клепает старая косу
и косит
заводит тщательность осу
и косы

пускает по ветру
туманом
в саване
не в сарафане

прячет глубже стерни
лето
руки чуть грязны
и – пустоцветы

косить которых
смысла нет
гасите свет
клепает старая косу

* * *

Тела цеплялись:
за проволоку колючую,
за песий хрип,
как сквозь распухшие гланды;
слёзы…

Какой стремительный
и невесомый цвет
вдруг на шипы свои
набросили тут
розы!

А ветер лепестки – афиша за афишей –
развешивал меж памятью
и тишиной застывшей…

* * *

Чащи ожиданий, чувств дожди,
Чёрных чёток трепет в полнолунье…
К чёрту на кулички, лишь бы… Жди
Череп Йорика и чарку от колдуньи.

Челом иль чарами – червлено[1]
Черинь[2] чадит, уж время – сладко.
На чернокнижника чекмене –
Пречистой вечери остатки.

* * *

Не руки – финифти изгибы.
Газели, памяти глоссарий…
Ногтей, студёных, задубевших, скрипы
Над граффити. Безбашенно. Устало.

Отсутствие простора. Просто,
Как Каин псевдо взял Адам, –
Род потерял гормоны роста.
Здесь – граффити иль рваный шрам?

Раскрыты труны иль пюпитры?
У вишен выклеваны очи:
Роса не выест и не вытрет,
А Каин – он как все, лишь хочет

Существовать. Эпоха кислых дождей и борщей
Запенилась лугом аж до нейтральности,
Разбежались газели. И ты не посмел
Догнать устами, настигнуть пальцами.

Не руки – изгибы финифти,
А говорят ещё, что Саади…

---

[1] *Червленый – тёмно-красный, багряный.*

[2] *Черинь – нижняя плоскость, дно печи, где горят дрова – место для выпечки хлеба и варки блюд.*

* * *

Ты сегодня пришла к товарищам,
Как похмелье, – в увядших венках.
Отдавало плесенью, кладбищем,
А не славой в веках.

В свежевскопанную высь
Комья падают воронья.
Ах, Виктория, помолись,
Рукавом прикройся от меня.

Здесь, на стеблях желтоватых, солнечных,
Прорастает в небо олжа.
Поднимают головы подсолнухи,
Как агнец жертвенный – у ножа.

А измена – сомнений ради,
А детали затрут сюжет.
Отпечаток кровавый помады
Да пустой рукав до манжет.

Пьяные всхлипы за побеждёнными,
Пожалеем и нас, победивших, – всех…
Мальчик «целится» заворожённо
Вновь в знакомый соседский смех.

Ты сегодня пришла с похмелья…

Ассоциации

Вот эта капля север точит.
И в чёрный креп бездонной ночи
Фонарь вбивает гвозди света.
Судьба же, что давно ослепла,
Заходит, спотыкаясь, в наши сны.
Садится на краю кровати
И по руке уснувших
Проводит линии опять,
Что днём не разобрать.
А полнолунье без вины
Так виновато:
Вновь казни ждать
Серпом младой луны.

Вот капля точит вечность,
Вязка́ и холодна́;
Как кровь судьбы слепой,
Беспечной.
Что ж, разопьём до дна!
У нас ещё с тобой,
Мой верный Арлекин,
Безбашенный поэт,
Эпоха незамеченных седин,
И млечных снов,
И непрожитых лет,
Непроклятых часов.

* * *

Останешься лишь узором вокзальным
На ветхих причалах той моей жизни,
Где цыганка белая в чёрном зале
Колышет судьбы дитя с укоризной.

Ты – только узор, нелепый и тонкий
В храме прощания, чая вчерашнего.
Ты – знак поворота бешеной гонки,
Я проскочи́ла, и мне – не страшно!

Где верность и вера корнями сплетались,
Не выйти за грань обручального круга.
А этот узор – иллюзорная малость:
Тень, роспись на теле индейца, упругом,

Цветочек миледи… Очищена болью,
У влажного сруба миражных криниц[1]
Спасает от жажды любовь наша – Голем[2],
А свет – от напа́сти ослепших зениц.

[1] *Криница – колодезь.*

[2] *Голем – искусственный человек, который, в отличие от мифического, не создан из глины, а порождён человеческим разумом и трудом (фантастическое гиперболизированное отображение поисков в этом направлении алхимиков и каббалистов). В доме своего «автора» Голем исполняет всяческую тяжёлую работу, – отпечаток мечты, что человек, таким образом, освободится для творчества. Выйдя из повиновения, становится страшным и неуправляемым.*

* * *

Не пей, братик Иванушка,
Водицы из копытца…
Народная сказка

Упадок, дружище, проблема,
Упадок, сплошной декаданс.
На склоне истлевшего неба
Бумажная реет звезда.

А дальше, на нашей долине,
Его (неужели?!) следы.
Не йети, не кони, не свиньи
Оставили ямки беды.

Как ветка терновая, тёрпкой,
И пьяной, как мак вдалеке.
Так свечка венчальная робко
Дрожит в онемевшей руке.

Дождями омытые раны.
Как странно, хватило же сил!
А вслед зашагали путаны.
И мёртвые – Он оживил.

Въедались столетья, как судьи,
В небритость щеки… Ничего.
Хоть совесть вас мучить не будет,
Апостолов-нищих Его.

Он нёс на плече свою святость,
Что мы нарекли крестом.
История мира. Первый, ребята,
В архивах найденный том…

Следы проявились под вечер,
Как в сказке. Случилось – с нами!
Грязнил юродивый вещи –
Коновки[1] сушил устами.

[1] *Для непродолжительного хранения и переноски воды внутри дома раньше использовали бондарную посудину, напоминающую очень высокую кружку – коновку (или кандейку). Коновки с крышками употребляли так же, как и современный графин, а без крышек – как кувшин. Из коновки поливали на руки при умывании.*

* * *

Однажды узнав, без проблем,
Имея справку – здоров,
Теряешь Его насовсем, –
Пугает на стигмах кров.

А город – горек, простужен,
В раскрытых душах каштанов.
Сегодня – впервые стужа.
Смеяться поздно. Иль рано?!

Уже мостовые съели
Года, байстрюки, коммуны…
Впервые, так неумело;
А струны – печали струны.

Погрешности нет – туманно,
Зрачки не блестят, как меч…
Лишь в белых глазах каштанов –
Тот отблеск весенних свеч.

* * *

Сечёт ветер листья на табак,
Дымоходы курят самокрут.
Ожерельем белым – в облаках,
А внизу – угрём: дожди уйдут.

Гуси-лебеди парчовые наряды
В сказочные унесли края.
Как без ви́на[1], осень, вдруг смогла ты?
Хоть жемчужин пару потеряй…

Дрожь в плечах – цыганская, с надеждой, –
Год последнюю подарит роль.
Королева в старенькой одежде,
Где же неодетый твой король?

* * *

Вот капельки росы сегодня днём –
Иголок россыпь, просто колют очи.
Скажи, чего твоё молчанье хочет,
Запрятанное в трубке телефонной?
Переверни её. Как на весах,
Взвесь каждое промолвленное слово, –
Узнаешь ты, каков атлантов вес
Молчанья.

И говори туда,
Где слышен голос.
И слушай там,
Где звук не раздаётся.
Сей телефон – моё больное горло,
Что родниковых слов
Ждёт, как глотка воды
Уставший путник
Из глубин колодца.

[1]*Вино – старославянское слово, обозначающее подарок во время женитьбы. В разные времена и у разных народов конкретное значение отличалось: плата за невесту, приданое, подарок мужа супруге (или часть имущества, обеспечивающая приданое жены).*

* * *

Вино, бокал и тост не оглашён.
Слова, как те бумажечки-шпаргалки,
Дрожат лишь в мыслях, где-то вдалеке…
Всё тот же сон, и слов уже не жалко.
Созвездия в протянутой руке –
Хороших вин автограф каноничен.
И снова шёпот, чей-то взгляд циничен.
Вино, бокал… Чего-то гости ждут…
Но истины пленительной сосуд
Вмиг разлетелся вдребезги – с руки,
Вина на скатерти рассыпав лепестки…
А так хотелось – от души, до дна!
Ведь тост – за истину. Но жаль – уж нет вина.

* * *

Мир – намотанный провод,
Что от тебя ко мне
Пролегает сквозь звёзды
И разбитые пути.

Мир – намотанный провод,
В котором не нужно
Распылять истины
И прятать грехи.

Мир – безграничен, в нём
Потеряться просто,
Ошибиться номером
И сорваться вниз.

Мир – намотанный провод,
Где иду акробатом я;
Где простой телефон
Вмиг – смертельный карниз.

Призрачные белые пилигримы

И штукатурка древняя – с небес,
И пахло ладаном;
И тени, дивные, от век
Переломали вдруг наш век надвое.

Святых церковь
Округлость грешная,
Грешна их светлость, белизна;
Так пахла ладаном моя вина.

Колоколам добиться бы до дна
Твоих утраченных следов,
Как день сойдёт из куполов
И изморозь падёт грустна.

Давно разведены мосты
И не блуждают телеграммы,
Но ходим вместе – я и ты
Холодными снеговиками.

Призрачные
белые
пилигримы…

Почтовый вагон

Мир белой сирени – в подворьях окрестных,
В лазурь тополя устремляются клином.
А письма плывут, как мечты, в неизвестность, –
Легки. Ослепительны, как субмарины.

Угаснет мелодий растроганный голос
В нарядных бравадах и истинах голых,
И солнца прощально-улыбчивый лик
Сметает на площади дворник-старик.

Раскрошенный в буквы день в хрупком конверте,
И в звёзды сирени, – на счастье, скажи…
Плывут «субмарины» в дырявой «карете»,
В обнимку с мечтами, спят рядом бомжи.

Возле кляштора Босых Кармелитов

Я вновь и вновь упрямо повторяю молитву,
будто снова набирая заветный номер:
«Услышь меня, Господи, услышь...»
В костёле на берегу реки,
среди смиренных гордых шляхтянок,
с силуэтами зажжённых свечей,
свечами со всех сторон окружённых.
И тянутся вены тротуаров – набухшие, жёсткие
к Тебе, к реке.
И, перерезанные, к воде за облегченьем ниспадают,
где листьями-лодками уже отплывает осень,
багряными ордалиями за собой
сжигая мосты.

А ведь ещё недавно тут трепетали чешуёй
игривые синие летние дни,
пойманные на удилища городских антенн.
И пущенная по весне скорлупа крашенок
водяными лилиями цеплялась за вёсла.
И ты, Господи, незаметно появлялся –
прихожанином в костёле, к вечерней,
на этом берегу реки.

* * *

День отступил вокзальным гомоном –
И тени стали длинными, как рельсы,
ведущие в тупик ночи.
Их пересекают женщины,
Измельчавшие анны каренины,
Которым избавление от проблем
Гарантировано лишь до рассвета.

* * *

И будет тишина цвета надежды,
И будет покой цвета счастья,
И упадёт яблоко, разлетевшись надвое,
Его половинки съедят счастливые влюбленные
И не заметят за ветвями заплаканной Евы,
Проклявшей свой давний авитаминоз.

* * *

Режиссёр прибьёт к сцене
монету
и начнётся
снова
театральный
сезон.

Но теперь
что-то перепутается
в сценарии
Всевышнего постановщика,
где всегда господствовало:
ты в зале –
я на сцене,
и с точностью до наоборот.
Нас не разделяет больше рампа
житейских условностей…

Мы не станем тревожить тени
классиков,
ты
не будешь звать
меня
Офелией,
а из нот-букв
сложишь обычное имя,
чтобы услышать в нём
скрытую музыку.

Я сыграю тебе свою юность,
ты сыграешь мне свою верность,
природа четыре раза перекрасит
декорации…

Потом останутся письма,
будто билеты на старый,
выброшенный из репертуара
спектакль,

фотографии, как неиспользованные
афиши,
порыжевший снег, подтоптанная боль,
рампа и ещё немного времени,

пока нас навсегда не разделит
занавес.

* * *

хоралы осени на улице Листопадного Чина
сумрак Европы привкус кофе
резиденция мышиного короля
(предки львовских мышей тут прописались
ещё со времён Польши и Австрии)
с которым каменные львы никак не расправятся
наша случайная встреча радугой на окраине неба
моё одиночество коваными розами под ногтями
здесь останавливаются часы
а утомлённые атланты и кариатиды
не могут удержать старину
возле сурового костёла бернардинцев
твоя улыбка на моей ладони
дыхание осени в свежести августа
несколько столетий – крошки, склёванные голубями
только почему так же как эзотеристы
издалека распознают ведьму
я чувствую близкое расставание

* * *

На ипликатор соснового леса
солнце бросило простуженные лучи,
пытаясь излечиться от зимы.

День поминания осени

Она догорела,
осень,
ушла,
вздрогнув и
хрустнув
тонкими окнами
непрочного
льда.

Отдалилась,
посеяв мёртвые
пожухлые листья –
ненастоящие
горячие светлячки,
зовущие
не к теплу,
а в зиму.

Вот уж и белый снежный хорт
пробежал,
настороженно прислушиваясь
и принюхиваясь,
дотрагиваясь мокрым
прохладным языком
к нашим рукам
и лицам.

Жёлтые кленовые
крестики
под прозрачной
слюдой луж –
день поминания
осени,
день необлетевших
воспоминаний…

А зима,
словно гадкий утёнок,
ещё не оперившись,
всё пытается влезть
в опустевшее
одинокое сердце
природы.

А зима
проганяет с вешалки
замершее в ожидании
демисезонное пальто
и, будто старый акын,
охрипшим голосом ветров
заводит долгую
песню.

* * *

Дед обжигает кувшины,
Инквизиция – кожу;
Ты в сиянии плавишь
Мотыльки своих рук.
Как от первого света –
Жизнь пустотелая.
А от второго – первый
Твой адский круг.

Ещё под лампой грифель
Тянулся к Слову:
Крупинкой в глазу –
В казённый формат.
Но в золе речи
Взблеснёт истина снова –
Так к обречённым на смерть
Прикасается взглядом мать.

* * *

Эта встреча – случайность,
У которой нет шансов стать
закономерностью.
Она – изнанка известного выражения:
Мы прожили недолго, но родились
в один и тот же день.
Она – навесной замок с внутренней
стороны дверей.
Пауза посреди молчания.
Парадокс или оксюморон.
Её, крошку от большого хлеба
вечности,
Очень просто смести, сбросить
со стола памяти,
Отдать на растерзание
Стрекочущим понедельникам и
пятницам…
Но ты не спеши с этим.
Во всяком оксюмороне
правды больше,
Чем в тривиальных фразах.
В нём – суть с привкусом
невероятности.
Я знаю, ты поверишь мне,
Хотя бы потому, что мы уже
встретились.

Море
(триптих)

I

Море волнами катило печаль. Плескалось
гигантской медузой. Кривилось, поранившись
о берег, засыпанный привезенной галькой, которая,
будто каток, выровняла удивительную работу
водяной стихии. Море – живое и солёное, как кровь,
покачивало сытых комаров – красноватые буйки.

Вдоль набережной поблескивали люрексом, словно
застывшая в воздухе рыба – чешуёй, женщины. Листья
пальм, как дешёвые веера, перешёптывались
бумажным шелестом. И я сочувствовала рыбе, которая
отплыла в Турцию. Ностальгия – ужасная вещь.

II

Море шумело на разные лады, повторяя истину,
которую не могут постичь люди. Дождь разлинеивал
пространство – бархатный сезон. Навязчиво
старались понравиться витрины магазина
«Колониальные товары», пыжились от спеси зонтики,
лишь море не позировало и не лукавило – ему это
было просто ни к чему. Гребень волны
белозубо улыбался в ответ на улыбки
авгуров.

III

Айвазовский был избранным и счастливым,
посвящённым в тайны изменчивого моря.

Отлив. Взгляд, словно самолёт – в воздушные ямы,
проваливается в углубления воды. Море
время от времени горбится, но не разрождается большим
буруном, волна идёт от берега. Чайки,
примагниченные навсегда к воде, вспоминают время,
когда волна была кроткой и мудрой, как дельфин.

Выражение цвета «морской волны» – абсолютная
чушь, в этом цвете – все краски.

* * *

Ты был очень похож на него,
На того, кто, как гуцул,
Поселился на самой вершине –
На вершине моей мечты.

Хотя всё это – лишь иллюзия.
Так бывает издали похоже
Фабричное полотенце в магазине
На согретую руками вышивку…

Ты ведь мне засветился солнышком,
Только, Господи, зачем же – масляным?
Чтоб с обеда уже прогоркнуть,
А к вечеру и вовсе расстаять?

* * *

Пора поэзии проходит…

И строки в мир листвой осенней
Несут кленовую печаль.
Пора поэзии проходит,
Идёт пора дождей.

И мысли облаком туманным
Уж не творят мечту, как прежде.
На осени огнях багряных
Горят надежды.

И брошенное в рифму слово,
За гранью лет,
На крыльях журавлиных снова –
В чужой рассвет.

Пора дождей смывает строки…

* * *

Тёмный бор
Плавится от жары подтаявшим эскимо;
Сосны вяло отпускают шпильки,
Захлёбывается скороговоркой осина.

А старый мухомор всё травит своё:
«Нечего искать цвет папоротника,
Его уже поднимали когда-то
Над сельсоветом».

Верхушки деревьев шинкуют солнце;
Когда его голова покатится вниз –
Упадёт красный закат и в той крови
Утопит и мечты, и воспоминания...

А утро, кажется, навсегда
Заблудится среди трёх деревьев.

* * *

Время сочится солью,
Как песок из самых древних часов.

Жжёт, выжигает, саднит.
А потом отдаляется – растворяясь
И превращаясь в море,
В котором хорошо качаться
На волнах воспоминаний.

Жаль только – недолго,
Ведь люди живут на суше,

Где море – соль…

* * *

Бабье лето – всего лишь воспоминание.
В настоящее, которое отошло,
Можно вернуться,
По седой паутине ступая.

* * *

Время ласково, словно собака,
Ложится под ноги.
Тонко скулит секунда,
В колодец упав ожидания.
Перспектива – сведённые
В точку дороги.
Точка – грустное что-то,
Будто минута молчания.

Смотрю на тебя глазами Рублёва,
Не боюсь знать я,
Что вчера и завтра
Реальнее стали сегодня.
Перспектива обратная…
Как мои старомодные платья.
А надежде всё снятся
Одежды цветастые снова.

Быть квартиросъёмщиком покинутых пещер, раковин, сот, келий этого города. Оставлять отпечатки тела в мягких креслах, знаки на полу и сырой глине, делать фотографии, каждый раз подтверждая свою недолговечность. Ощущать физическое присутствие в переполненных электричках. Рассматривать наскальные росписи в зеркалах, собственное отражение на чужих полотнах. Клонировать утра-дни-вечера-ночи, пока не появится умение не оставлять отпечатки на стекле, следы на снегу, дыхание на зеркальце.

Сезон рыболовства и охоты

Эскадрильи мальков серебрят небо,
глубже удилищ антенн и мельче солнечного дна.
Стайка серебряных птичек перелетает дождь,
выше шелестящих зёрен листопада,
ниже мечты Икара и дня.
Тут, в городе, пахнущем самолётами и резиной,
начался сезон рыболовства и охоты.

* * *

История – голова профессора Доуэля:
всё знает, но не соблаговолит
сказать.

* * *

Там родина, где хорошо нам,
но вся беда, что хорошо лишь
дома.

* * *

Мысли приходится расталкивать и будить,
как уставших бомжей на вокзале, –
и никакой принадлежности к декабристам.

* * *

Царевны всегда доставались дурачкам, –
убеждает народная
мудрость.

* * *

Хорошо счастливым и тем,
у кого часы
исправны.

* * *

Вот возле школы пацаны
гоняют шайбу до весны –
и сколько будет ей потом
заветный сниться лёд?

* * *

Каштан упал –
раскрылась вновь
душа.

* * *

Как-то прислали тебе невесомый конверт
Без обратного адреса и штемпеля;
Из него выпали: белый лист,
Которым ты сразу заслонил дождевое небо,
А ещё – оркестр солнечных зайчиков,
Что рассыпался живым сияньем вокруг.

Но тут вдруг явилась та женщина,
С приклеенной намертво ухмылкой,
И уверенно наступила каблуком
На солнечный лучик.
И всё померкло: стало тихо и серо –
Катастрофа случилась с дирижёром.

Назавтра женщина с намертво приклеенной
Ухмылкой собралась починить башмак,
Да отказали ей – с тех пор она хромает;
А тебе часто приходят тяжёлые конверты
С моим обратным адресом.

Ты высыпаешь оттуда ржавые шрифты,
Проклиная непогоду.

* * *

Как эта, осени здесь не было вовеки –
Не знал никто такого на земле;
В те тёплые от позолоты реки
Вот завернуть бы наших журавлей!

Так, как гусей, их прутиком загнали б…
Пусть сбудется теперь, что не сбыло́сь,
И стынет нищенка-тоска в туманной дали –
Ей в косы листья, словно снега, намело.

И как бы призабытая, чужая,
Надломлена, с поникшими плечами,
Умеет быть, бесследно ищезая,
Ещё – твоими на меня смотреть глазами.

* * *

Звоню по телефонам,
Номера которых знаю наизусть,
В то время, когда никто не снимет трубку.
Только тогда можно расслышать в них то,
Что хочешь услышать давным-давно.

Сергей Дзюба

Бір күні мен соңғы өлеңімді жазамын…

Бұл кітапты да мен өзімнің сүйкімді зайыбым Татьянаға арнаймын. Не үшін, ол біледі…

Сергей Дзюба.

«Чернигов станциясы» топтамасынан

Беймаманның балладасы

Поэзияны ұғыну үшін тыныштық қажет,
Өзіңді, бір қолымен фортепианода ойнап,
Ал екіншісімен, өзі отырған орындықты сындырған
Кішкентай құбыжық сезінетін,
Паузалардың ұсақ кесілген кездейсок дөнгелектері емес.

Сіз мінажатқа ұқсас тыныштықты білемісіз?
Тыныгу деп аталатын жалғыздық пен дерттен тұратын сусынды?
Мен осындай тыныштықты сүйемін,
Менін Татьянамның өлендерін,
Және жас Лина Костенконың данагөй поэзиясын.

Екімыңыншының бейшара ақын қыздары!
Көбінесе олар өзінің жастығын баяндап береді.
Бірақта Ұлы Ағзам Әйелдің бүкіл әлемге сүюге ұсынылған
Ең әсем және нәзік қолдары
Бұл еңді махаббат емес және әзір поэзия да емес.

Философ жаны – музыка сынды адал және қол жеткізгісіз.
Мен Тәңіріні сүйемін және оның бар екенін сеземін.
Тіпті, шектен тыс толған троллейбуста да.
Және сондықтан шіркеуге сирек барамын.
Әсіресе, мейрамдарда. Өйткені онда – бос былық.

Ол менің түсіме кіреді жәнеде мен ылғи да Ол туралы ойлаймын.
Маған Онымен сөйлесу өте қызық,
Келіссем де, келіспесем де.
Өйткені Ол драматургияны біледі ғой.
Өмірімнің соңғы сәті жөнінде сондай білгім келеді.

Одан артық мен тек Татьяна жөнінде ғана ойлаймын.
Иә, мен сүйгенді сүйемін.
Бәрі де бұл дүниеде махаббат және поэзиямен маманданып айналысуға
болмайды дейді.
Міне, сондықтан мен нағыз беймаманмын.

Мен тіпті Украинаның өзін сүйемін, құрғыр болса да!
Және өз Черниговымды да сүйемін.
Мейлі, онда шық бермес шығайбайлар және қызғаншақтар көп бола берсін,
Мейлі, онда Бетховен данғылы және Шопен көшесі жок болса да,
Бірақ, көптеген баска нәрселер бар, – міне, ең болмағанда, сол үшін...

Шамасы, біздін қазіргі екіұшты уақытта,
Саяси аярлық, қарақшылық және азамат соғысының өлімтік иісі аңқыған уақытта,
Ақын тым шырылдамай,
Жерде өзін әлемнің бөлігіндей сезініп өмір сүруге тиіс.

Алайда, мен бұл әмбебап «тиіс» сөзіне кейде бағына бермеймін,
Өйткені, шамасы, мен өз-өзімді тым ұнатамын.
Енді қайт дейсіз! Мен тұнған жақсылықпын ғой:
Себебі мен – қайырымдымын, дарындымын және шектен тыс кішіпейілмін...

Меніңше сіздер бір күні мені қуыршақ ретінде ойлап шығарасыздар, –
Бұл тіпті де қиын емес! –
Туғанынан және өліміне шейін
Сөйлей алатын
Және бірнәрселерді сезіне алатын.

Мүмкін, сіз мені, аквариумдағы алтын пейілді балықтар секілді,
Естеріңізге сақтап калғыңыз келеді.
Мүмкін, сіздің бір тілеуіңізді болса да, дәл табармын.
Әлде, өзімнін таңғажайып мұнарамнан
Сіздердің жөнді және, сонымен бірге, жын соққан әлеміңізге
атқылармын.

Бір күні сіз ең ащы шарап ішесіз
Және төсекке жатасыз – кіммен, оңша манызды емес.
Бір күні сіз өзіңізді, екінші Топан алдындағы біздін Жердей жалғыз,
Тот басқан ескі авто ретінде сезінесіз.

Мүмкін, сонда сіз, көптеген адамның ғашығына және жауына
Айналған мені, қызғанасыз.
Әлде, менің ешқашан да томпиған тастанды болмағанымды еске
түсірерсіз.
Қызық: бір күні сіз мені міндетті тұрде ойлап шығарасыз...
Және бұл... Бұл өтірік болады...

Мыстан және еліру жөніндегі баллада
(өмірде болған жағдай)

Бәрі жат боп, бәрібір боп тұрғанда,
Шыбын өзі зеріккенде есінеп.
Панна келді, мені құдай ұрғандай,
Сыпырғымен ұшып келіп көсіле.

Терезеден кірді дағы, секірді
Ырылдаған тоңазытқыш үстіне.
Маған бірден үйренгендей секілді
«Мыстан қалай, бір көргенге күшті ме?»

Ал мен болсам тамақ шайнап үйіндей,
Тіл қатуға болмай қойды жолым да.
Тыржалаңаш әйел отыр үйімде
Жалғыз ғана сыпырғысы қолында.

Ханша сынды жүріп өтті кілеммен,
«Сен қорықпа, тимес саған салқыным,
Су жоқ бізде, содан қатып сілемнен,
Жуынуға келіп едім, жарқыным».

...Шыбын ұйықтап, арманға көмілді көп,
Көрші де енді әйелімен тып-тыныш,
Екі сағат бойы панна шомылды кеп,
Әйелімнің үйде жоғы қыпты күш…

Шыққан бойы жылап берді: «Қағып нұр,
Жылаймын мен сыпырғымды құшақтап,
Ыстық су да, жылы су да ағып тұр[1],
Әйел деген атағымды үш ақтап.

Бәріне айтам; «Оған мін де аса сын,
Мұндай еркек тек тереңде тұнады!»
Мен ойладым: «Украина жасасын!
Бір әйелге мен де, әйтеуір ұнадым».

* * *

Көзім күздей, шекемді де қар басқан,
Бірақ әлі жазды аңсайм серідей
Сізді сүйю күнә дейді, сүймеу ше,
Сүйгесін де сүйю керек перідей.

Аяулы күз, күнәһарлау бұл пенде
Өтіріктен қартайғандай болады.
Тек ғарышқа мәңгі жастық жарасқан
Жұлдыз сыры және басқа мол ағын.

[1] *90-шы жылдары, КСРО ыдырағаннан кейін, бүкіл Украина бойынша электроқуатты, жылуды, суық және ыстық суды жиі өшіретін.*

Василь Слапчукке[1]

Ал біз келдік тағы да: догмадан дұғаға,
Бізсіз жер де - тұл жетім, күтуде ол еркегін.
Бүгін жеңдің, ал ертең ажалекең сұғанақ,
Шындық - күнә, сондықтан алып бермес ер кегін.

Бізді жерге көметін иконалар сыбыры,
Керме қойып біздерге, соңғы жолға шығарар.
Ал біз, Василь, дәл сіздей, әлі де болса тіріміз,
Әлде бізден жұлдыз да аспандағы ыға ма?

Таняға

Жан - бір скрипка шаң тозаңнан қарлыққан,
Кейде азап шегеді ол тым биік.
Жасыңды ұмыт, ересін бе барлыққа,
Сүйші мені бір сенбіде жын тиіп.

Жан ұйқасса, үй мен нұрға асық бол.
Ғасыр өлең болмаса егер, кем маған.
Біз жоқ жерде жақсы болса, ғашық бол,
Париж бенен Сан Ремода сен маған.

Сен демалшы өзен барып кең ағар.
Одиссейден тек кекіл бар бұл менде.
Жан арманы: табынса екен ел маған,
Мені сыйлап және өзіммен жүргенде.

[1] *Василь Слапчук – көрнекті украин ақыны, Тарас Шевченко атындағы Украина ұлттық премиясының және өзге халықаралық марапаттардың лауреаты. Жастық шағында Ауганстанда соғысқан және ауыр жарақаттан кейін енді жүре алмайды. Алайда батыр жігіт төзімсіз ауруына қарамай, университетті бітіріп,кандидаттық диссертацияны қорғады, демалыс күнсіз жұмыс істейді, екі бала тәрбиеледі. Өзінің туған Луцк пен Волынның құрметті азаматы.Ол жақта оны Окуджавадай жақсы көреді.*

* * *

Еркіндікті армандайды бар әйел –
Жылы ағысы Гольфстримнің дәл сондай.
Жарасымға мін тағарың бар ма ең,
Бірақ табу қиын оны жаршы оңбай.

Жаза кесіп біздің елде зиратшыл,
Талай жанды түрлі әдіспен қинатты.
Бірақ қыздар неге екені пилатшыл,
Атамекен шақырғандай Пилатты.

* * *

Жасымыздың шілдесінде көріпкелдей баптымыз,
Өзімізді түсінгенбіз аяғына шейін біз.
Қызықтырмас бір қап алтын, не болмаса қап күміс,
Бізге енді Құдай керек қалған күнге кейінгі.

Жөке ағашы қартаяды Бағдадтағы сопыдай.
Деснада елірмейді денелерден борсыған.
Және бізді кешіреді жуынғасын со құдай.
Қайыршы да қуанады көрсетумен зор шырай.

Жасымыздың шілдесінде түндерде тез өтпелі,
Жөкелердің қызғанышы әппақ қыстай масаңдау,
Байқаймын... бізге әлі үлгірмеген кезек келіп,
Осыған біз сенейік те, ұмытайық, қашан дау.

Тосу

Қар әлі баяу, бір сәт бақытты.
Маған да қиын, бронхитым қозып.
Моцарт та тынды құсып жақұтты,
Сігәндай мастау, сігән емес өзі.

Сен де әлі, жаным, жұмыстан келмедің,
Отырған жоқсың төсек шетіне.
Жылуыңды маған уыстап бермедің,
Алыстан создың кесек дертіме.

Менде әлі еркін, ерегіске толымын,
Азапқа ие қылды өмір момынды.
Борщ маған берген, ізгілікке толы мын,
Ернің емес, сенің сүйемін қолыңды.

* * *

Ол бізді көрді. Бәрімізді де.
Сондай қарапайым және сондай балаң.
Ол да емес шығар. Оны қайдан білеміз.
Жәй ғана бір шырша. Жәй ғана жаңа жыл.

Қар ғана сиқырлы
Қайтадан сені қайтарды.
Үнсіздік ақ дертті,
Әлде жөнсіз түсім?

* * *

Адами ағаштар көздерін ашады да,
Таңды алақанына қабылдайды.
Содан жер ханшайымға айналып,
Біз көк ала аттарға айналамыз.

* * *

Иә, бұл жәй жаңбыр, ал сен сондай сұлусың,
Ал жаратқан сені күндерде бір күн.
Мен болжағам бұны, саған күмән қылу сын,
Өзіме айтам: өзіңді ұмыт, қыртым.

Бұл әлемге мен бір сәбише қараймын
Мен де нағыз сопы шердеймін кемі.
Иә, бұл жәй жаңбыр, тамшы биде арай мын
Сен қарама оған. Бермеймін сені.

Барлық біздің жағдай салтанатты қойылған,
Барлық біздің адам жөнімен жүрген.
Иә, бұл жәй жаңбыр... Көзі оның мойылдай,
Сондай мендік және мен мәңгі онымен бірге.

* * *

Үйде оқитын ешнәрсе болмаса
Мен әжеме звондаймын
Қазір оған демалыс күні звондап тұрмын
Мың тоғыз жүз алпыс төрттің
Жиырмасыншы қыркүйегінде ғой деймін
Содан шыдампаздығым таусылып,
Мен туылдым ба деймін.

Әже таң қалмайды бәлкім жаратқан шығар
Оған тіпті өте қызық,
Алайда ол қазір шемішкі қуырып жатқан
Және мен бұл иісті танып тұрмын

Жоқ мен әлі туылмаппын
Әйтсе де несіне асығамыз
Жексенбіде тек былшылбайлар туады,
Ал ол мені шегелер құрметтесе екен дейді

Әжемен сәл үнсіз қаламыз
Әркім өзінікі жөнінде
Және екеуіміздің де жүрегіміз ауырады
Алайда маған жақсырақ
Мен одан жаспын ғой

Әжеме алғыс айтамын кім мені бүйтіп
Жүрегімді қытықтар еді
Ал оның көздерінен жас ағады
Как кап
Аман бол
Балам

Трубканы періштемен сөйлескендей
Қоямын
Қалай болғанда да
Жалғыз болса да
Бір әжең болғаны жақсы
Бейітіне де бір барып келген
Дұрыс

* * *

Қыс сондай қысқа, жапон қызы сияқты
Және жаңбыр сенің ертеңгі тыныш кесімің
Біреу сүйісті ұрлағандай
Жаным, маған боранды сүйюге рұқсат ет
Ақ аю үшін адажионы
Ол Науру аралындай жалғыз
Ал ақиқат ақ періштедей
Таңға шейін токай сынды құриды
о сен мені тыңдамайсың кешір ал
темірқазық шоқжұлдызы ақындар үшін емес
сендер бәрін қыспенен келіскенсіңдер
түлкім менің ұйқыдағы сен орманды қалайсың

* * *

Біз студенттық жатақханада
Мыжырайған көканада
Таныстық.
Бірақ, мен сені әрқашанда
Тек ғибадатханада білген сияқтымын.

Дұға оқуды түсінбеймін
Содан есуас сынды мінәжәт етемін.
Өйткені, мен Исусқа қарап,
Сенің жүзіңді көремін.

Сіздер ғажап ұқсайсыздар! Кімсің сен?
Енді маған ғұмыр бойы
Осы қорқынышты және
Қызық құпияның кермесін
Арқалау ғана қалды ма?

Сені сүйіп
Мен Оған келдім,
Бірақ сонда, мен қайсысыңды
Көбірек сүйемін?

* * *

Анам мен әкем би билеуге жетіп барды
Және ең сұлу қос ғашық болды
Және оларды жеп-жеңіл айлар сияқты терең
Шегі жоқ танго аялады.

Және дәл осыдан кейін таң ата
Ғажаптан ғажап мен туған періштелер үйінде
Қайта өмір келіп,алапат айқай шықты,
Тек анам ғана сәбидің бірінші өлеңін естіді

Қазір бәрі өзгерді аналар билемейді
Ал біз тек есейген ақындармыз
Әйтсе де, балалық шаққа не жетсін,
Танюша, кеттік, би билеуге тартайық

* * *

Қол жетімсіз аспан
Мұнда өз көлеңкесінен шошуда
Және форточкаға біртүрлі сыбырлайды
Сен туасың ақынды, тәңірді деп.

Мен ұйықтап жатырмын. Ұйқым сондай тамаша!
Маған тартымды енесің…
Және қала тірі: нәубәт алдындағыдай,
Ол шамалап біздің қанымызды ішеді.
Кенеттен терезеде бір сәтке елес пайда болды...
Құдай суретіндей ол кім еді?
Сен туралы, жаным, не білемін?
Көп пе? Аз ба? Бәрін бе?.. түк те білмеймін.

* * *

Сұрама менен: сүйем бе мен? Тек алақаныма тығыл,
Ол бізді шілдеде құшатын теңіз сынды жылы.
Сөз деген не? Ол мәңгілік үшін. Мәңгі болмайтындар үшін…
Және мен әдемі сөздердің мазарларын тұрғызуға шебер емеспін.

Сұрама менен: сүйем бе мен? Біздің теңізіміз тағы да түске кірсін,
Құмарлы құдайша, киелі азғырудай, шексіздігімен тартатын армандай.
Ал сөздер болса, олар құстар сынды. Оларды тұзаққа түсіру оңай:
Темір тордан көретінің: ақ қара пейзаж және еститінің запыранды «Қош бол».
Сұрама менен: сүйем бе мен? Біз әлі теңізден шыққан жоқпыз...
Күлкілі медузалар мұнда барлық қомақты жыр дастандардан нақты.
Сөз деген не? Ол түтін сынды. Купала күніндегі папоротник сияқты:
Бәрі де естіген: ол рас, гүлдейді! Бірақ біреу бір рет соны тапты ма екен?

* * *

Мені өзге бояуға
Бояды
Және мен енді
Некеден тыс сәбидің анасындай,
Ешнәрсеге күнәлі болмасам да,
Барлық өзіммен болған
Нәрседен
Қайткенде
Ұялуға тиіспін.
Алайда мені
Осы күйімдеде
Жақсы көргенге
Мен тіпті де асқан
Құмарлықпен
Және ләззатпен берілемін,
Өйткені, шынында да
Мен сіздердің әрбіреуіңді де
сүйемін:

Жалғыз және ешкімге ұқсамайтындай
Және сондықтан
Сиқырлы және терең құпияға толы
Құбылыстай.
Мен сізді азғырамын
Сізге татымды қыздай!
Мен сізге айналамын
Және барлық саяхаттарда
Сізде менің жанымның
Бөлігі болады.

Мен тақуа әйелдей
Сіз үшін
Мінәжат етемін
Бір күні сіз
Менің тығыршықтай
Және тойымсыз денеме жабысқанша.
Жәнеде біз әрқашанда бірге боламыз!
Ал қазір чемодандарыңды ұстаңдар да,
Кетіңдер — болашаққа қадам басыңдар —
Ол біздің болашақ...
Және естеріңде болсын:
Қандай жағдай болғанда да,
Арамызда қандай жолдар,
Перрондар кездессе де,
Сіздер ең үздіксіздер!
Мұны сіздерге мен айтамын —
Сіздердің «Чернигов» станциясы.

* * *

Күн батты,
Жыл бітті,
Сен енді басталасың:
Сүйіліп үлгірген,
Әлі де сүйілмеген,
Ақ денеңмен,
Ақ өлеңмен.

Мен тағы да сенемін:
Бұл бастау,
Бірден таза бетке,
Тозған бетке емес.
Шамшырақтың отындай
Секундтар дірілдейді.
Және сенің ернің
Елжірейді.
Күн батты,
Жыл бітті,
Сен енді басталасың:
Сүйіліп үлгірген,
Әлі де сүйілмеген,
Ақ денеңмен,
Ақ өлеңмен.

Мен тағы да сенемін:
Бұл бастау,
Бірден таза бетке,
Тозған бетке емес.

* * *

Жапырақтар жолға түсті,
Олар түсті, оларға оңай...
Татьяна Гнедаш

Бір күні мен соңғы өлеңімді
Жазамын
Жәнеде кәрілікке жетпей
Өлемін.
Күзгі жапырақ болып жолға құлаймын да,
Маған оңай болады.

Сен қам жеме.
Мен бәрібір
Сенімен кездесуге келемін,

Ғибадатханадағы
Титімдей шамшыраққа
Көзім түсіп.
Секундтар дірілдейді.
Және сенің ернің
Елжірейді.

«Менің қасиетті аяқтарым тозақша ызыңдайды» топтамасынан

* * *

Күнге қар және алмалар
Иісі сіңген.
Күн және алмалар
Күн иісті.
Біреудің өмірі
Жерұйықтай.
Ал біз онда –
Сігәндармыз...

* * *

Аулада қарлығаштар
Өте төмен ұшуда –
Жерге тигендей.
Әрбірінде де
Төменгі тістелген ернінен
Қан аққан.
Бозаң шаңнан және қорқыныштан
Бозарған көздер, –
Біреулердің күнәләрі үшін
Жазаланған
Қуыршақитардың мистикалық театры
Асау актерларының көздері.

Бұл көздерге мен көмектесе алмаймын,
Олардың көзқарасына
Шыдай алсам да.
Жәнеде жоқ монастырдың
Әйел абызындай
Олардың шын емес жаздың
Кеңістігінде
Кішірейгенін көремін.
Қарлығаштардың денешіктері
Гауптвахта ауласында
Қолдарынан ілінген
Кішкене солдаттар сияқты...

* * *

Теңіз бен балықтар арасында
Бір-бірімізді сүйеміз
Тамылжып, егіліп –
Қоштасар алдында.

Содан теңіз бен балыққа
Айналамыз да,
Салқын жағалаудан
Өзге ғашықтарды қабылдаймыз.

* * *

Енші маған
Жаралы скрипканың үніменен –
Мұнда бәрі ашық.

Сенің дертіңнің
Аясында
Өлгім келеді.

* * *

Қансонардың қары боп келу –
Сені әлі күткенше.
Және ешкім мезі болмағанша –
қайту:
сендер, жергіліктілер
не үшін
есі дел-сал қардың
соңғы деміне
қиналасыңдар?

* * *

Теңізден сұлу жан
Ауладым –
Әлгі бір романтиктің
Ұмытылған жанын.

Жағалауға шығарсам,
Ол – өлі екен.

* * *

Бір елде қарға тыйым салған
Ал ол бәрібір аспаннан жауған
Және өзінің кестесімен
Терезелерді, бұтақтарды, кірпіктерді
Көмкерген.
Бірақ біз қар жоқ дейтінбіз!
Ал ол келіп біздің суретімізді салған –
Біз бұрын олай еш жерде көрінбегенбіз,
Бұл біртүрлі диуана қардың қол астындағыдай.

* * *

Біздің көз алдымызда
Гефсиман бағының талдары елестеп
Жаппай құлпыра бастайды –
Чернобыльдағыдай.

* * *

Жіңішке саусақтармен,
Қан жақтырып алмауға
Абайлап,
Ешкімге керек емес
Өмір сүйекшелерін
Алып тастаймыз.

Үлкен тостаған
Баяу айқайға толы.
Айбатты сөздермен
Құлақтарымызды тығындаймыз
Бұл бізден кеткен шиелердің
Дұғасын
Естімеу үшін.

* * *

Бір күні менің түсіме
Бейтаныс қала енді
Содан мен біраз өзімнің көңілімді
Көтерейін дедім –
Серуендей жүріп, барлық жаққа
Өз өлеңдерімнің шиесінің дәндерімен атқыладым.

Енді маған бастарында шие ағашы өскен
Адамдар келеді.
Мен мұндай адамдардың тұтас бағын білемін.
Олар өздерінің мазасызданғанына
Түк шағым айтпайды,
Менің верлибрларымды ғайбаттамайды
Және жалпы өздері сондай тәрбиелі, –
Оларға әлгі барон Мюнхгаузен
Әзілдегендей.

Ал, бірақ, мен, неге екенін, ұяламын.
Менің кесірімнен кейбір адамдарда
Ыңғайсыздық туды ғой.
Әйтсе де, мен шиелерді сондай сүйемін!
Және мен жолаушыларға ең мейірімді
Өлеңдерімнің дәндерін атқыладым.

Онда неге шие ағашты мына сұлу әйелдің көздеріне
Көз жасы шыққан?
Бәлкім, дегенмен ол мені жек көретін шығар?
Әлде... сүйе ме екен?
Құдайым-ау,
Сен болуды қалау
Қандай қауіпті?!

«Фаэтон көз жасы…» топтамасынан

Сүйісулер
(триптих)

I

Таңдарға ұқсас сүйісулер
Күн бағытын жоғалтып,
Сенің жүзіңмен жүгіреді
Өзінің ешкімге ұстатпас
Ерке әдеті бойынша
Мазасыз күн шапағына ұқсас.

Ұғымға симас мөлдір,
Олар сені тұтас түсінгісі келеді,
Бірақ, еркеліктен демін тартып,
Сенің ем қонған алақаныңда
Отты, күлкүлі
Би билейді, -
Құшаққа симасты құшу қайда!

II

Үмітке ұқсас сүйісудің иісі
Уақытқа және сенің шаштарыңның
Бірнеше талшық иісіне толы.
Жетінші аспан сыйлаған
Сенің от шарпыған еріндеріңмен
Күйдіреді.
Сенің сөздеріңнің
Гауһартасымен
Сиқырлайды.

Құштарлығын жеңіп,
Сыбырлап,
Сенің Сүймеуіңнің
Қамалы алдында
Тізесін бүгеді
Және галактикаға қызғаныш білдіреді:
Оның жұлдыздары
Ергежейлер боп ұйықтайды да,
Супержұлдыздардың мәңгілігін
Таниды

III

Ақындар-сүйісулер –
үлкен утопистер:
әркім өзін өзі таңдаған қыз үшін
бас тұлға
және жалқы санайды.
Олардың ұйқастары,
Ырғақтары және бояулары
Сенің көзіңді
Елестете алмаса да.

Бірақ сенің жымиысыңның
Бұрышында
Құдай пайда болғанда,
Ақын-сүйісулер

ғажайыпқа өле өлгенше
сенушілер,
жарасым жасайды.
...өстіп, өмір құпиясы
Туылады.

Зайыбыма

Тіпті өмірге шағымы таусылмайтын
Айғайшыл электробритваның өзі
Мені айнаның безбүйректігіндей
Шаршатпайды –
Ол тым шынайы!

Бірақ дүниеауи шынайылықтың
Міндеріне қарамастан,
Мен сенің қолдарыңның
Талғампаздығын тойлаймын,
Олар мені
Өзге ғып суреттейді.

* * *

Бір күні мен
Бір өзенге екі рет кірдім.
Оның денесінде
Мәңгі еріп кету үшін

Және сонда, Ғарышта тұтқындалып,
Құртақандай лағыл планетада
Өзімнің балалық шағымды көрдім.

Менің армандарымды
Кеудесіне қатты қысқан
Қараторы ұл баланы.

«Мен қайтып келдім, қабылда мені!» –
Деп айқайлағым келді,
Бірақ еріндерім, бүрісіп,
Біртүрлі гримасаға айналды.
«сенің жымиысың ыңғайсыз
Және көздерің тым ересек адамдікіндей.
Біздің планеталар
Екі түрлі орбитада айналады.

Мен сенімен бірге болғым келмейді!», -
Зарлады балалық шақ,
Маған арқасын беріп.

Сөйтіп мен
Өзім екі рет кірген
Өзенімді жоғалттым.
... енді маған қарапайым
Ескірген түстер қалды.

Бірақ кейде, өте сирек,
Мен лағыл планетадағы
Баланың зарынан
Оянамын.

Гүл туралы баллада

Мен тасқараңғының,
Өмірден баз кешудің, құмшөлдің
Аңсарымын
Және жанталас пен шаршаңқылықтан
Таныс аң болдым.
Және бүрісіп, қорыққан мақұлық сияқты,
Үш одеял астында жаттым.
Және бұл парадокс емес еді –
Мен қатып қалғанмын.

Және жүз ақындай
Жынданған едім.
Және бірде бір оймен құтқарыла алмадым.
Және алақанымда
Әлсіз жүрегімді қысып,
Көмекке Иисусты шақырдым.

Сен шошыдың да,
Нән
Жалынды Гүл боп
Ояндың.
Мені құшақтап,
Қауыздарың
Еріп кету үшін.
Мен жылылықты, сұлулықты,
Іске асатын түстерді қаладым.
Және бұл парадокс емес еді –
Біз ұйықтап бара жаттық.

* * *

Мен, маған Чюрленис келіп,
Фаэтон көз жасын ұсынғанын
Жақсы көремін.
Ол жұлдыздар әуенінен
Нәр алған.
Және уақытты
Саусақтан соруға үйренген мен,
Ғарышпен ауырдым.

* * *

Аспанға дертті болып,
Оның сұлулығынан басы айналған қала,
Енді инквизитор боп жұмыс істейді,
Улы еріндерімен
Лазурьді сыдырған болып.

Қаланың құшағының өзінде
Оны сүйюге ант бермеген аспан
(өйткені, ол тек күнді ғана сүйген),
Адалдық көз жасын жасыруға азаптанып,
Семіп, сөнуде.

* * *

Аспан қарағайларға келді,
Арманға толы көңілмен – ғашықтарға:
Оларға бата беру үшін.

Адамдар аспанды тұтқындап,
Оның армандарын таптап өтті.
Сосын гамак жасап,
Қарағайлар арасына керді.

* * *

Мәңгіліктің күміс алақанында
кішкентай қыз
ай тарағымен
таранады
жәнеде тым кербез айнадан
өзінің түрін көрмейді.
Онда бейтаныс әйелдің
көзі мен
әжімі тұр.

* * *

Көкжиекті, егер ол теңізге қашып кетпесе,
ұстап алуға болар
ақшаңқан жартастардың
құшағында қысылған
Хауа ананың көз жасындай
алыс аралда
ән әуені
мекенін тапқан –
Еркек пен Әйелді
жарату үшін

* * *

Көп жасаңдар,
аз жазыңдар
және Көкті күнәлісің деп
айыптамаңдар.

* * *

Көз жасы көл болған сұлу:
Кірпіктері
Көз жасы моншағымен
Шұғыланы
сиқырлаған.

* * *

Адамдар,
Тынышталыңыздаршы, өтінемін –
Теңіз естілмей қалды.

* * *

Бұрыштағы гитара
бала сияқты,
оған тік тұру
қиын.

* * *

Қардан жасаған кішкентай мүсінге
Қыста әйел сүті
Түсіне енеді.

* * *

Сенің еріндерің мені –
Гурман,
Көздерің – ақын,
Ал түстерің еркек қылады.

* * *

Әлем шынында да домалақ –
Сенің екі жарты домалақтарың.

* * *

Сенің тәкаппарлығыңның
Эйфель мұнарасы
Жалғыз ұшқан кішкентай
Қағаз ұшаққа
Қонуға
Қайтсе де, рұқсат береді.
Ал онда мен тығылып жатырмын!

* * *

Бұрынғы армандардың дауыстары
Менімен түнде сөйлейді,
Және мен сені сипауға тырысамын –
Сыбырмен.

* * *

Бақытты мысықтардың әуенімен,
Мөлдір перделердің әуесімен,
Наурыз жұлдыздары саусағының
Қауыздарымен
Менің арманымның жыры болуға
Азғырамын.

* * *

Менің денемді таңбалаған
Сенің сүйістеріңе
Көйлек кигіземін.

* * *

Жан – ақ,
Ал оның көлеңкесі – қара,
Сонда мен – Сен болғаным ба?

* * *

Енді сен жоқсың,
Күндидарлы қыз,
Ал менің саусақтарым
Сенің денеңнің мінсіз материясын
Бұрынғыдай сипалауда.

Мен, үйретілген жылы жел –
Қасыңдамын ғой.
Мені ал да, сәбидей тербет:
Сенің алақаныңда, қызым,
Күнтекті болып, ұйықтаймын.

Түс

Иә, мен ақын болдым,
Иә, мың жыл өмір сүрдім...
Ал сосын бәрі өтті:

Тек құмда сенің аяқтарыңның
іздері қалды.

* * *

Маған қызық:
Мен күн салған едім,
Ал ол жылу береді.

* * *

Маған қиын:
Жұлдыздар құлайды,
Ал тілектер бітті.

* * *

Маған әйбәт:
Менің бейітімде
Портулак сұлу гүлдеген.

«Махаббаттан фантомдық ауру...»

* * *

Ол Рембрандт, ал қыз – Яблонская болған жоқ:
Ол вагоннан жүк түсіретін, ал ол тынымсыз
Калькуляторда бірдеңе есептейтін, –
Мысалы, кейде ұйықтап кету үшін
Балалар жұлдыздарды санайды.

Күндіз олар кәдімгі адамдардай
Жұмыс істейтін;
Ал түнде өздерінің шағын
Шеберханасында
Бәрін де ұмытып, өнер тудыратын.

Оларды нағыз биік өнер
қызықтырды;
сондықтан олар іңкәрліктен
өле жаздағанда,
тіпті жанарын бар тірлікке ашқан Айдың өзі,
оларға серіктес болуға именетін.

Шегірткелер де шырылдауын тоқтатар
Сәтті сезіп,
Сол кезде үйде
Қызық сөз әуендері естілді
Және шағын шеберхана
Жас құдай қызбен
Оның әріптесінің
Әрбір сиқырлы тынысын
Және жарасымды қозғалысын
Еске сақтауға тырысты.
Өйткені бұл түндер аса айырықша
Және қайталанбас еді!

Олар таң ата ұйықтайтын
Және өздерінің шығармашылығы
Қашан жаңа және беймүмкін тілектерге толы
Құштарлы түске айналатынын да
Сезбей қалушы еді.

Сондықтан түстерінде олар
Тағы да өнер тудыратын;
Ал кейін, күндіз, ол көнбіс түрде
Иығында аспанын көтеріп жүретін,
Ал қыз болса мұқият түрде калькуляторда
Алыс шоқжұлдыздарды есептейтін еді.

Және өздерін бөлген алыс кеңістік арқылы
Олар бір-біріне жымиятын –
Бір құпияны, ең үлкен құпияны
сақтағандай;
және тіпті бір күні

оның денесін адам төзгісіз азап кергенде,
ол өзін әлемдегі ең бақытты әйел сезінді;
құдай бұған жеткізді ғой:
мойыл көздерімен менің анама
оның туындысы қарап тұрды.

* * *

Жалғыздық мені сүйегіме шейін
Мұз қылып, жаншығанда,
Менің жауым келеді;
Мен ешқашанда оны жүзінен
Тани алмаймын.
Және оның қалай киінетінін
Біле алмаймын.

Бүгін менің жауым
Рыцарьға ұқсайды
Ол мені келекелемейді
Және ешбір маған ор қазбай,
Семсермен қылыштасуды ұсынады.

Мен өзімнің
Мұны жауым қалайтындай
Өмір сүрмейтінімді білемін.
Өйткені әрбір күні
Оның заңдарын бұзамын.
Мен шаршадым, сондықтан
Оны өлтіргім келмейді

Бірақ менде тағы да амал қалмады:
Қорқынышты қаруды
Қос қолыммен қысам да,
Шабуылға бірінші шығамын;
Енді бізге ажырау қиын
Және оның қарағаны
Менің терімді күйдіреді.

Алайда мен жауымның көзіне
Қарамауға тырысамын –
Мені тек біздің семсерлеріміздің
Жантүршігерлік әуені қызықтырады;
Ол тек бір сәтке ғана
толастайды,

мықты соққыдан мен
басым айналып, жерге құлағанда,
жауым менің қауқарсыздығымды
пайдалану үшін
тым текті;
ол мен есімді жиғанымды
күтеді.

Ол тіпті менің аяққа тұруыма
Көмектеседі (азамат!);
Мен жауыммен мақтанамын –
Өзге жағдайда біз
Ең жақсы достар бола алатын едік,
Ал қазір мен оны
Әлдеде өлтіре аламын.

Ең бастысы, қаланың шуылына
көңіл бөлмеу керек –
естен айырылған автомобильдердің
тормоздарының шиқылы да,
жүргіншілердің баянсыз
ерсілі-қарсылы ағылуы да,
қатерлі қатеге әкелуге
тиісті емес.
Өйткені ол тек өлімге әкеледі.

Оны айтасыз, мұнда,
Мына қызық қуыста
Біздің жекпе-жегімізге
Түк қауіп жоқ.

Тек менің жауым ғана
Бұл жаққа жол біледі…
Мына семсерлердің құлшынуы
Мені әбден болдырды;

Әрине, мен қазір
Терді қаннан айыра алмаймын.
Бірақ соңғы нота шыққанша мен
Біздің биімізді қайта-қайта
Жалғастыруға тиіспін;
Бәрі дұрыс – мұндай жекпе-жектер
Әрқашанда адам төзгісіз
Ауыр болған!

Семсер маған кірді
Өте сенімді және салмақты,
Жер маған қарсы жақындап,
Менің жүзімді жұтып жіберді...
– сен қалайсың? Шыдай тұр,
Мен қазір келемін, – деп жұбатты әйел
Трубкада.

– Ештеңе емес, – деп ернін сүйрең еткізді
Менің жауым, –
Енді бәрі өзгеше болады...
– Сен не айтып кеттің? –
Деп мазасызданды трубкада…
Жоқ, бұл түс емес еді: еденде
Оның жауының
Пәрше-пәршесі шыққан
Денесі жатты,

Онан
Ол
Өз-өзін
Танымауға
Қауқары
Жоқ
еді.

* * *

Кеше мен жоқ болдым:
Сүйікті әйел махаббатсыз қалды,
винегрет – жеусіз, ал қайдағы «Реал» менің
киевтік «Динамомды» жеңіп шықты.

Жұмыста мен жоқпын,
Үйде де сол, ал психбольницада
Тек – Наполеон, Сталин
Һәм Майкл Джексон –
Бірде-бір жексұрын, немесе ақын жоқ!

Моргта таныс патологоанатом
Тек кроссвордтарды шешуде:
Марқұмдардың жоспары аса орындалған,
сондықтан адамдар
бір апта болды өлмей жүр.

Бірақ мен үйренгем, және көршілердің
Көңілі қалған: біздің керует
Сықырламайды, өлеңдер
Дауыс шығармайды,
кактустер көктеуді қойған.

«құдай ұрды!» дер едім мен,
Егер табыла қойсам...
Бірақ мен әлдеде жоқпын:
Интернетте де, бір қора пішенде де,
Алла Мазурдың[1] шкафында да!

Біздің аймақтағы достар
Мені іздеуге штаб ұйымдастырған:
Мен былтырлары Спаста жоғалтқан
Носкиларымды тапқан,
Ал мені таба алмаған.

[1] *Алла Мазур – «1+1» орталық украин телеарнасының танымал жүргізушісі,Сергей Дзюбамен бірге оқыған.*

Шие шарабының бір шелегін ішіп,
ойға ол да сеп емес пе?
Мені «жасылдардың» белсенділері тұтқындаған
деген шешімге келген:
біраз талдар менің кітаптарыма
айналды емес пе?
Енді ақындарды Конотоп пен Шепетовқа арасында
Қарағайларға байлап,
Сатисфакция ретінде
Өте әдепті түрде
Миллион евро сұрайды дейді.

Соны бірінші боп
менен бастаған сияқты...
мәссаған безгелдек:
мұндай ақша үшін
мен өз-өзімді ұрламас па едім!

Ал милиция бұл өзгепланеталық
Келімсектер деп ойлайды,
Себебі беттері нарттай қып-қызыл
Және көздері сондай тайғақ...
Оңбаған ұрдажықтар –
Ресей газына қомағайланғандар!

Тек бірде бір есі дұрыс мент
НЛОға гранат лақтырмайды –
Одан да Ақ Үй, Кремль және Мариин сарайы
Марспен келіссөз жүргізсін...

Алайда, мен қайдамын?
Құдай қоңызы балконда
Сауылмаған,
будильник кенеттен
айқайға басады,
ал көрші теріс киілген көйлекпен жүр.

Және оны қашан сабайтынын
ешкім білмейді.
Достары балгерге барып еді,
Ал ол бір орама жіпті
Жерге лақтырды да,
Былай деді:

«Сендер қалай бұны тарқатасыңдар,
Егер ол әлі өз-өзін таппаса?!»
Достарға обал, маған да ұят –
Барлықтың бір күні босқа өтті:

Көршілердің ұйқысы қанбады,
Сүйікті әйел виртуалды еркектерге
Қарай алмайтын халге жеткен,
Ал шыбындарды котлеттен ажырату беймүмкін!

Бүгін мен жоқпын,
Енді мен оған не істеймін?

Қапа болмаңдар:
Ертең басқа біреу жоғалады да,
Оны міндетті түрде табады.

Әрине, егер ол құдай қолдап
Беймүмкін нәрсе жасай алмаса –
Жәй ғана...
Өз-өзінен қашып кетпесе.

Игорь Павлюкке

Бүгін тағы шықпады күн нұр-көкке,
Тыныштықтан тығындайсың құлақты.
Тұншықпайын дегендей-ақ құр текке,
Кір әйнекке соғылумен зыр қақтың.

Қанатыңның ысқылын да сезбейсің,
Ұмытумен болғансың ба, жол асқан?
Саған аспан ұсынады жездей сын,
Тексіздерде қайдан болсын ол аспан?

Уақыт та мұнда ағашқа қағылған,
Шіріп жатыр екінші сорт атанып.
Өшіремін ескі файлдай... қағынған,
Әлде қару тауып алып, атамын!..

* * *

Сен мені аспанға жібересің,
Содан мен ғажайып жеңілдік сезінемін:
Ұшып бара жатып,
Әрбір тоғайға ғашық боламын,
Және әрбір шөптен
Аспан иісі сезіледі!

Мен сенің еркіндіктен
Масаң болған жартыңмын,
Өйткені мен міндетті түрде
Анау, төменде тұрған
Кішкентай тентек қызға ораламын,
Сенің аяғыңа момақан
Жығылу үшін.

Мен білемін, сен мені
Нағыз еркек ретінде
Мақтан тұтасың,
Өйткені кейде
Ең сұлу әйелдің өзінде де
Өзіндік қағаз
Жыланы болмауы мүмкін.

* * *

Әйел кисель жағалауы бар
Сүт өзені болатын...
… бір адам ағынға қарсы
Жүзді де...
Суға батып кетті.

Өзгесі өзенді
Кешіп отпек болды,
Ал тек аяғын сулап алғаны болмаса,
Сүтке аузы жете алмады.

Үшіншісі оны
Жағалаудан ұстап алуға
тырысты –
оның өз үрмешегін
лақтырғаны сонша,
ол үзіліп тынды.

Төртіншісінде
Салтанатты моторлы қайық болды,
Бірақ адамның өзі
Түк жүзе алмайтын.
Содан ол әйел не қалайтынын
Ұғына алмады.

Бесіншісі мен алтыншысы
Тек күрсінумен болды:
«өй, осы қатындардан
Бәлеге қалдық қой…»

Ал сосын бір адам
Суға кірді де...
Әлі күнге шейін
Кисель жағалаулары арасында
Жүзеді.

– Қалайша
Сен
Өзенді
бағындырдың?! – деп
таң қалады
жолы болмағандар.

–Оны бағындыруға бола ма? – деп,
Мырс етеді адам, –
Мен тек тереңде жүзіп,
Сүңгігенді
ұнатамын.

* * *

Мен өз қаламда туғанда,
Ол маған тұтас әлемдей
Шексіз көрінетін. Ал содан мен өстім де,
Менің қалам бірте-бірте
Кішірейе берді – бір кезде ол
Мүлде құртақандай боп кетті:
Оның көшелері менің
Аяқтарыма тарлық ететін;
Ал оның аспаны ескі кепка сияқты
Менің басымды қысатын.

Мен өз қаламнан өсіп кеткенімді
Түсінгенде, өзге қаланы іздеуге кеттім, –
Мен оны әлі күнге шейін іздеймін,
Өйткені мен, өкінішке орай,
Барлық қалаларымнан тез өсемін.
Мен бойымды толық түзей алмайтыныма үйрендім
Және сондықтан үш орам еңкейемін.
Бәлкім бүйте-бүйте
Барлық әлем маған тарлық етеді?
Мен өсудемін. Маған қанша ғалам қажет екен,
Тарлықты сезінбеуім үшін?!

* * *

Жұмаққа қайтсақ, ондай мен де халді ұғам,
Ал күнәдән құтылдық па, төзімдім?
Адам ата жете алмады дәл бұған,
Хауа анаға ренжумен көз жұмды.

Пенде болса, ой ісіне дарынсыз,
Нұр-жарықтан қымбат оған бояма…
«Есіттің бе, халқым?» десе, бәрі үнсіз,
Сонша жарық адастырмай қоя ма?

Жұмақ егер қымбаттаса, не көктер,
Бұл жағынан ауыздайық қиялды!..
Қарай алмай әйелдерге еркектер,
Періштелер тағы бізге ұялды.

* * *

Жалқаулық пен аңқаулықты сүйемін –
Комод асты жырық қана әлемім.
Бәрі өтірік, саналса егер киелі,
Құдай да аңыз, есептелсе әдемі.

Құмда ғана қалдырамын өлеңді –
Толқын оны қай алысқа апарар?
Күн аптабы оңайлатар төлемді
Жан қасқаны құтқарылуға тақаған.

Лағнет жұмақ, құй тозақты кесеге,
Бәрі ұйып, қандай таза мұздасын.
Махаббатпен қанағатты көсегем,
Өлеңдер де соғылады құзға шын...

* * *

Туған жерге бармағалы көп болды,
Мен үшін тек күнің шығып, батады.
Сен жер асты магмасы боп толдың,
Ал мен жаугер айдалада жататын.

Кокжиекті қолмен сипап табамын,
Көзді жұмып, көкке сенсем болғаны.
Шындық – әйел, әрбір қымбат қадамы,
Өзіңдей боп өссем деймін жолда мың.

Кемеңменен алып кетші алысқа,
Ұғындық қой ұлдың да ардақ парқын біз!
Алыстасың, тым алыста, алыста,
Жоқ сүйіктім, аясаңшы жартыңды.

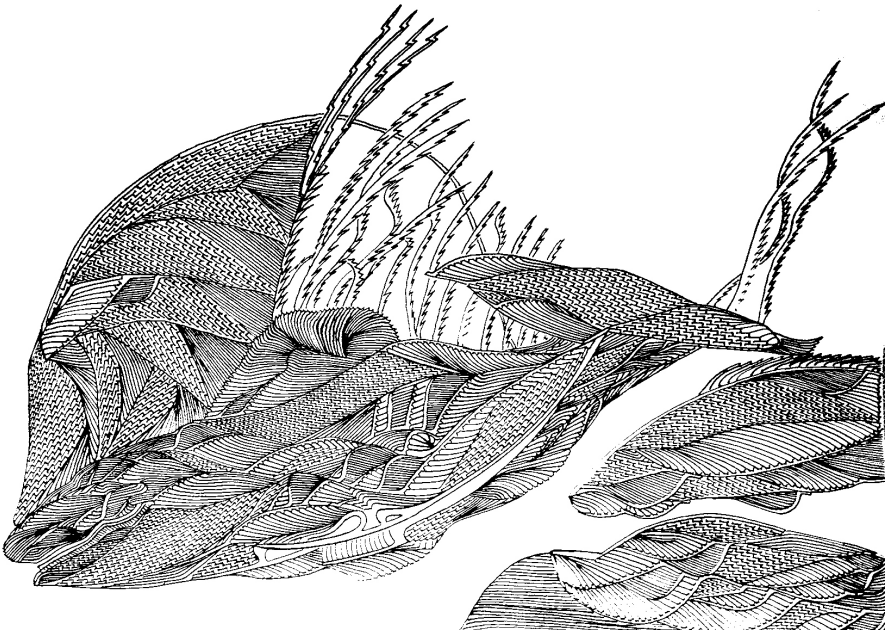

Сергей Дзюба

Когда-нибудь я напишу последнее стихотворение…

Моей очаровательной супруге Татьяне посвящаю и эту книгу. Она знает, за что…

Сергей Дзюба.

Из цикла «Станция Чернигов»

Баллада непрофессионала

Для того чтобы понять поэзию, необходима тишина.
Не случайные, мелко нарезанные кружочки пауз,
когда ощущаешь себя затравленным маленьким монстром,
готовым одной рукой играть на фортепиано,
а другой – ломать стул, на котором сидишь.

Знаете ли вы тишину, напоминающую молитву?
Напиток из одиночества и боли, который у нас называют покоем?
Я люблю такую тишину,
стихотворения моей Татьяны
и мудрую поэзию молодой Лины Костенко.

Бедные юные поэтессы двухтысячных!
Часто они всего лишь пересказывают свою молодость.
Но самые красивые и утончённые руки её величества Женщины,
протянутые для поцелуев всему миру, –
это уже не любовь и ещё не поэзия.

Душа философа – искренняя и неприкосновенная, как музыка.
Я люблю Бога и чувствую его присутствие –
даже в переполненных троллейбусах.
И потому редко посещаю храмы.
Особенно в праздники. Там – суетно.

Он снится мне, и я всё время думаю о Нём.
Мне интересно говорить с Ним,
соглашаться и не соглашаться.
Всё-таки Он разбирается в драматургии.
Так хочется узнать о последнем мгновении жизни своей!

Больше я думаю только о Татьяне.
Да, я люблю любить.
Все говорят, что в этом мире
нельзя профессионально заниматься любовью и поэзией.
Вот потому я – настоящий непрофессионал.

Я даже Украину люблю, будь неладна она!
И люблю свой Чернигов,
где обитает много жадных и завистливых людей,
где нет площади Бетховена и улицы Шопена,
но многое другое есть, – вот хотя бы за это…

Наверное, в нынешнее смутное время,
время политического лицемерия, мародёрства
и горького запаха гражданской войны,
поэт не должен срываться на фальцет,
но жить на Земле, чувствуя себя частицей Вселенной.

Однако я не всегда следую
этому универсальному слову «должен»,
потому что, похоже, слишком люблю себя.
Ещё бы! Во мне – столько позитива:
ведь я – добрый, талантливый и запредельно скромный...

Вообще, я люблю представлять, что однажды
вы придумаете меня, как куклу, – это вовсе несложно! –
куклу, которая умела говорить
и даже что-то чувствовать –
от самого рождения до смерти.

Возможно, вы захотите оставить меня на память –
словно аквариум с рыбками золотой ментальности:
а вдруг я угадаю хоть одно ваше желание
или выброшусь из своей причудливой башни
в ваш правильный и, вместе с тем, безумный мир?

Когда-нибудь вы выпьете самого горького вина
и ляжете в постель – не так уж важно, с кем.
Однажды вы почувствуете себя ржавым авто,
одиноким, как наша Земля
накануне второго Потопа.

Возможно, тогда вы немного позавидуете мне,
которого любили и ненавидели многие.
Или просто подумаете, что я никогда не был грудой лома.
Странно: когда-нибудь вы неизбежно придумаете меня…
И это… это будет неправда…

Баллада о ведьме и экстазе

(быль)

Однажды было всё по-барабану,
Позёвывала муха на столе…
Но в гости вдруг пожаловала панна –
В окно моё влетела на метле.

И выбрав холодильник для посадки
(Тот, словно танк, утробно прорычал),
Так вежливо спросила: «Всё в порядке?
Ты что, соколик, ведьмы не встречал?»

Зачавкал, ошарашено, губами,
Язык морским узлом связало: как?
В моём жилище – и нагая дама
Метлу сжимает сладостно в руках!

По коврику прошлась, как королева:
«Расслабься, мой хороший, и дыши…
Ведь дома у меня – с водой проблема,
Я лишь хочу помыться от души».

… Уснула муха, о медах мечтая,
Сосед мой на соседке уж затих;
А панна – в ванной – два часа, нагая!
Жена хоть, слава Богу, у родных…

Вот вышла вся в слезах: «Другое дело!
От счастья пла́чу, веник теребя.
Горячую, прохладную имела,
Вновь ощутила женщиной себя.

Всем расскажу о доблестном мужчине,
О рыцаре, что так учтив и мил…»
И я подумал: слава Украине,
Ну, хоть одной я как-то угодил!

* * *

Глаза – как осень, на висках – уж снег,
Но тянет в лето, чтоб остаться франтом.
Любить Вас – грех. А не любить – не грех?
И грех любить без божьего таланта!

Святая осень, грешный человек
Вновь лицемерно примеряет старость…
Ну почему галактике достались
И тайны звёзд, и бесконечный бег?

Василю Слапчуку[1]

И снова мы пришли: от древних догм – до месс,
Нас отдают земле – соломенной вдове:
Сегодня победил, а завтра – не воскрес…
Где истина – там грех, как кровь птенца в траве.

Нас всех отшепчет мир безмолвием икон,
Поставят нам Кресты – в последний, скажут, путь…
А мы живём – как вы, и всуе этот стон:
Нас выклюют ветра и звёзды разберут?

Тане

Душа – как скрипка: то в пыли она,
То вдруг страдает на высокой ноте.
Не думай о годах – ещё струна,
Влюбись в меня пронзительно в субботу.

Душа – как рифма: ищет дом и свет,
Век странствуя от сточек, строф – к поэмам.
Пусть хорошо, где нас с тобою нет, –
Влюбись в меня в Париже и Сан-Ремо!

[1]*Василь Слапчук – выдающийся украинский поэт, лауреат Национальной премии Украины имени Тараса Шевченко и многих международных наград. В юности воевал в Афганистане и после тяжёлого ранения не может ходить. Однако мужественный человек, превозмогая невыносимую боль, закончил университет, защитил кандидатскую диссертацию, работает практически без выходных, воспитал двух детей. Почётный гражданин родного Луцка и Волыни, где его любят, как Окуджаву.*

Ты отдохни, как розу не сорву,
Ведь у меня лишь чуб от Одиссея…
Так хочется душе, как божеству,
Чтобы молились на неё и с нею.

* * *

Мечты всех женщин о свободе –
Как вод течение Гольфстрима.
Сродни страданию природы –
Гармония неуловима.

И будут казни, как расплата,
Как смена платья – так невинны…
Но девы тянутся к пилатам.
Пилаты – словно зов Отчизны.

* * *

В июле наших лет мы – словно ясновидцы,
Познавшие себя до самого конца.
Когда по горло – мир и память, не забыться.
И хочется найти не манну, а Отца.

Стареет город лип. Спокойно, как в Багдаде.
Не плавится Десна от разомлевших тел.
Вновь смоем все грехи. И нищие нам рады.
И истины, как грипп, рассеем на панель.

В июле наших лет нетерпеливы ночи,
И зависть лип бела – столетних и хмельных.
Есть что-то от зимы… И кто-то нас не хочет.
Поверим в этот знак, как в первый снег и сны.

Ожидание

Не вызрел снег – счастливый, словно миг.
И мне не стало легче от бронхита.
И Моцарт в комнате давно затих –
Всегда хмельной, как юная пахита.

И Ты ещё с работы не пришла,
И не присела на краю постели,
Не плачешь, не коснулась неумело
Другого и далёкого тепла.

И я – пока ещё свободный, злой,
И не свидетель, а Пилат той муки…
И ты мне борщ подашь и хлеб ржаной,
И я не губы поцелую – руки.

* * *

Он нас увидел. Всех.
Таких земных. Зелёных.
А может, и не он…
А просто – Новый год…

Один волшебный снег
Вернул Тебя мне снова –
Молчанья белый стон,
Или запретный плод?..

* * *

Откроют глаза человечные деревья
и примут утро в свои ладони.
И уже земля – словно королева,
а мы с тобой – в яблоках кони.

* * *

Да это – просто дождь, а Ты ведь так красива!
Тебя такую день однажды сотворил.
Я знал Тебя давно, предвидел это диво…
Пусть лучше бы себя не видел и забыл.

Смотрю на этот мир младенцем из коляски,
Как истовый монах – вот и открылся храм!
Да это – просто дождь. И небо рядом – в пляске,
Но я ему Твой взгляд сегодня не отдам.

Так всё торжественно, что происходит с нами,
Превыше всех творений дивных и картин!
Да это – просто дождь… Дождь с карими глазами,
Такой родной, и я – до малой капли с ним.

* * *

когда в доме нечего читать
я звоню своей бабушке
теперь звоню ей в день выходной
20 сентября года кажется 1964-го
и нетерпеливо спрашиваю родился ли я уже

бабушка не удивляется может всевышний
вообще-то ей даже интересно
хотя она как раз жарит семечки
и я узнаю этот запах

нет я не родился
однако чего спешить
по воскресеньям рождаются
только болтливые
а ей хочется чтобы гвозди меня
уважали

немного молчим с бабушкой
каждый о своём
и у обоих сердце болит
однако мне лучше я ведь моложе ещё

благодарю бабушку кто бы это меня
сегодня растрогал
а у неё слёзы из глаз
кап кап
на здоровье
дитятко

кладу трубку так
будто с ангелом поговорил
всё-таки хорошо иметь бабушку
хоть бы одну
надо бы как-то и на могилку
наведаться

* * *

зима такая маленькая как японка
и приговор твой тихий завтра дождь
как будто кто-то поцелуй похитил
позволь родная полюбить метель

адажио для белого медведя
он одинок как остров науру
а истина лишь белокурый ангел
исчезнет до рассвета как токай

да ты меня не слушаешь ну извини
вы сговорились обо всём с зимою
полярная звезда не для поэта
лисёнок мой ты спишь и хочешь в лес

* * *

Мы познакомились
на обшарпанной кухне
в студенческом общежитии,
но, кажется, я знал Тебя
в храме – всегда.

Не понимаю молитвы
и крещусь, как блаженный,
потому что смотрю на Исуса
и вижу Твоё лицо.

Вы поразительно похожи! Кто ты?
Неужели всю жизнь
нести мне крест
этой страшной
и увлекательной тайны?

Полюбив Тебя,
я пришёл к Нему,
но теперь – кого же из вас
я люблю больше?!

* * *

мама с папой полетели на танцы
и были самой красивой парой
и любило их бесконечное танго
глубокое как лёгкие луны

и сразу вслед за тем пешком под утро
в дом ангелов где чудом я родился
случилось воскресенье крик вселенский
лишь мама знала первый стих ребёнка

всё изменилось мамы не танцуют
а мы лишь повзрослевшие поэты
и всё же в детство хочется вернуться
давай Танюша полетим на танцы

* * *

Неприкасаемое небо
Здесь тени собственной боится
И в форточку вновь шепчет странно,
Что Ты родишь: поэта, бога…

Я сплю. Мне так волшебно спится!
Пленительно в меня заходишь…
И город жив: как пред исходом,
Пьёт нашу кровь он понемногу.

И вдруг в окне на миг – виденье…
Кто отразился там иконно?
Что о Тебе, родная, знаю?
Всё? Много? Мало?.. Ни-че-го.

* * *

Не спрашивай: люблю ли я? Лишь прикоснись к моей ладони –
Волшебной, тёплой, словно море, что обнимает нас в июле.
Ну, что слова? Они – для вечных. Для тех, кого уже не будет…
И мастерить я не умею некрополи красивых слов.

Не спрашивай: люблю ли я? Пусть наше море вновь приснится –
Как страстный бог, святой соблазн, мечта, манящая безбрежьем.
Ну, а слова… Они, как птицы. Поймать легко в силки их можно:
Там, за решёткой, – чёрно-белый пейзаж и горькое «прощай».

Не спрашивай, люблю ли я? Не вышли мы ещё из моря…
Потешные медузы здесь реальнее всех пышных саг.
Ну, что слова? Они – как дым. Как папоротник на Купала:
Все слышали: о да, цветёт! Но кто его хоть раз нашёл?

* * *

Меня покрасили
в другой цвет,
и я теперь –
как мать внебрачного ребенка,
которая ни в чём не провинилась,
но всё-таки должна стыдиться
всего, что с нею случилось.

Однако тому,
кто сможет любить
меня и такой,
отдамся я
даже с большей страстью
и наслаждением, ведь вправду
я каждого из вас люблю:

Будто единственного и
неповторимого, пока
незанятого, а потому
исполненного глубокой
и волшебной тайны.
Я буду вас соблазнять,
как девушка, вами желанная!

Я буду становиться вами,
и во всех путешествиях
в вас будет часть
моей души.
Я буду молиться за вас,
как монашка,
пока однажды

не почувствую, что вы снова
прикасаетесь к моему упругому
и неутолённому телу.
И мы всегда будем вместе!
А сейчас держите свои чемоданы
и уходите – ступайте в будущее –
наше…

И помните:
что бы не случилось,
какие пути, перроны
не были бы между нами,
вы – самые лучшие!
Это говорю вам я –
Станция ваша «Чернигов».

* * *

Закончен день,
закончен год,
ты начинаешься:
уже не целованная,
ещё не целованная, –
белым телом,
стихами белыми.

Я снова верю:
это – начало,
сразу начисто,
а не начерно…
как пламя свечки,
дрожат секунды,
и вновь трепещут
твои уста.

* * *

Упали листья на дорогу,
Они упали, им легко...
Татьяна Гнедаш

Когда-нибудь я напишу
последнее стихотворение
и не доживу
до старости:
упаду себе на дорогу
осенним листом
и будет легко мне.

Ты не волнуйся.
Я всё равно прийду
на свиданье с Тобой,

тонкой свечой
привлечённый –
во храме.

Из цикла «Святые мои ноги так адски гудят…»

* * *

Солнце пахнет
снегом и яблоками,
снег и яблоки
пахнут солнцем,
чья-то жизнь –
земля обетованная,
а мы в ней – цыгане…

* * *

Висят ласточки
во дворе –
около самой земли:
у каждой –
кровь из губы прикушенной,
глаза, от пыли серые и страха, –
глаза строптивых актёров
мистического театра кукол,
за чьи-то грехи наказанных.

Я не могу помочь этим глазам,
хотя удерживаю взгляд их,
и, словно инокиня
несуществующего монастыря,
наблюдаю, как уменьшаются
в пустоте ненастоящего лета,
будто фигурки ласточек,
подвешенные за руки солдатики
на подворье гарнизонной гауптвахты…

* * *

Среди моря и рыб
любим друг друга –
тёплые, нежные –
на прощанье.

Потом станем
морем и рыбой
и с холодного берега
любящих примем других.

* * *

Войди в меня
голосом раненой скрипки –
тут всё открыто.

Под покровом
боли Твоей
умереть я хочу.

* * *

Явиться первым снегом –
пока тебя ждут,
и уйти –
пока не надоел:
для чего вам, здешним,
мучиться последним дыханием
снега блаженного?

* * *

Выловил в море
душу красивую –
забытую душу
какого-то романтика…

Вынес на берег,
А она – мёртвая.

* * *

В одной стране запретили снег,
а он всё равно с небес приходил
и украшал кружевами своими
окна, ветви, ресницы…
Только мы говорили – нет снега!
А он приходил и нас рисовал –
такими, каких ещё не было нас никогда,
этот странный, юродивый снег.

* * *

Предстанут перед нашими душами
деревья Гефсиманского сада
и густо зацветут –
словно чернобыльские.

* * *

Тонкими пальцами
осторожно, чтобы не сильно
запачкаться кровью,
извлекаем из спелых вишен
ненужные никому
косточки жизни.

Большая миска наполнена
тихим криком,
затыкаем уши
громкими словами,
чтобы не слышать молитвы
этих вишен, от нас уходящих.

* * *

Однажды приснился мне
незнакомый город
и я решил немного развлечься –
ходил и стрелял во все стороны
вишнёвыми косточками своих стихотворений…

Теперь ко мне приходят разные люди,
на головах которых выросли вишнёвые деревья.
Я знаю уже целый сад таких людей.
Они не жалуются на свои хлопоты,
не ругают мои верлибры
и вообще ведут себя совершенно учтиво, –
как будто над ними подшутил
какой-то барон Мюнхгаузен.

Но мне почему-то стыдно. Ведь из-за меня
у этих люди возникли некоторые неудобства.
Но я же так люблю вишни!
И я стрелял в прохожих только косточками
добрых своих стихотворений.

Отчего же тогда на лице этой прекрасной
женщины с вишнёвым деревом – слёзы?
Может, она всё-таки ненавидит меня?
Или… любит?! Господи, как же это опасно
желать
быть
Тобой!

Поцелуи

(триптих)

I

Поцелуи-рассветы
спешат по Твоему
лицу,
не ориентируясь
по солнцу,
хоть и напоминают
своей ласковой
неуловимостью
маленьких солнечных
зайчиков.

Непостижимо прозрачные,
они хотят
понять Тебя
всю;
но, задыхаясь от нежности,
исполняют тёплый,
смешной танец
в Твоих целебных
ладонях, –
не охватить необъятное!

II

Поцелуй-надежда
пахнет временем
и прядями
Твоих волос,
обжигает
раскалёнными устами,
подарившими
седьмое небо,
околдовывает
изумрудами Твоих
слов.

Превозмогая страсть,
шёпотом
преклоняет колени
перед крепостью
Твоей Нелюбви (?)
и завидует галактике:
её светила
засыпают карликами,
познав вечность
суперзвёзд.

III

Поцелуи-поэты –
большие утописты:
каждый считает себя
главным
и единственным
для своей избранницы,
хоть их рифмам,
ритмам и краскам
не отразить Твоих
глаз.

Но когда в уголке
Твоей улыбки
появляется Бог,
поцелуи-поэты,
верующие в чудо,
страстно,
до изнеможения
создают гармонию.
… Так рождается
тайна Жизни.

Даже ворчливая электробритва
с её постоянными жалобами
на жизнь
не утомляет меня так,
как уверенное равнодушие
зеркала –
оно слишком объективно!

Но вопреки изъянам
земного реализма,
я праздную изысканность
Твоих рук,
которые умеют
рисовать меня
другим.

* * *

Однажды дважды
я вошёл в одну и ту же речку,
чтобы навсегда растворяться
в её теле.

И тогда, пленённый Космосом,
на крошечной
рубиновой планете
увидел своё детство –

чернявого мальчонку,
крепко прижимавшего
к груди
мои мечты.

«Я вернулся, прими меня!» –
хотели кричать губы,
да только предательски замерли,
превратившись в нелепую гримасу.

«У тебя – странная улыбка
и невыносимо взрослые глаза.
Наши планеты думают
о разных орбитах.

Я не хочу быть с тобой!» –
звонко отозвалось детство,
повернувшись ко мне
спиной.

Так я потерял речку,
в которую вошёл дважды.
… Остались обыкновенные,
изношенные сновидения.

Но очень редко
я просыпаюсь
от голоса мальчонки
из рубиновой планеты.

Баллада о цветке

Я жаждал тьмы,
отрешённости,
пустыни.
И был знакомым зверем
из отчаяния и усталости.
И лежал под тремя одеялами
съёжившимся, напуганным
существом.
И это не было парадоксом –
я замерзал.

И сходил с ума,
как сто поэтов.
И не мог спастись
ни одной мыслью.

И звал на помощь Иисуса,
сжимая в ладонях
слабое сердце.

Ты испугалась.
И проснулась огромным
пламенным
Цветком,
чтобы обнять меня
и раствориться лепестками.
Хотел тепла,
красоты,
снов, что сбудутся.
И это не было парадоксом –
мы засыпали.

* * *

Я люблю день,
когда ко мне пришёл
Чюрлёнис
и протянул
слезу Фаэтона,
настоянную на мелодиях
звёзд.

И я, привыкший
высасывать время
из пальца,
заболел
Вселенной.

* * *

Город, который бредил небом
и сходил с ума от его
красоты,
теперь работает инквизитором,
тщательно стирая лазурь
отравленными поцелуями.

Небо, которое даже в объятиях
города не клялось ему
в любви, потому что любило
одно лишь солнце,
угасает, мучительно пытаясь
скрыть

слёзы верности.

* * *

Небо пришло к соснам,
замечтавшееся – к влюбленным:
благословить.

Люди схватили небо
и вытоптали его мечты.
А потом – гамак сделали.

И распяли – меж сосен.

* * *

На серебристой ладони вечности
маленькая девочка
расчёсывает волосы
лунным гребешком
и в привередливом зеркальце
не видит своего лица:

Там её взгляд
и морщинки
незнакомой Женщины.

* * *

На острове,
далёком, как слёзы Евы,
сжатом в объятиях
ослепительно-белых скал
так, что можно поймать
горизонт,
если он не убегает в море,

нашла приют
музыка –
чтобы создать
Мужчину
и Женщину.

* * *

Живите долго,
пишите мало
и не обвиняйте Небо
в грехах.

* * *

Заплаканная красавица:
ресницы
бусинками слёз
приворожили радугу.

* * *

Люди,
прошу вас, тише, –
не слышно моря.

* * *

В углу гитаре
старенькой,
как ребёнку,
стоять тяжело.

* * *

Маленькому снеговичку
снится зимой
молоко женщины.

* * *

Твои сны
делают меня
мужчиной,
губы – гурманом,
глаза – поэтом.

* * *

Мир действительно круглый –
два Твоих
полушария.

* * *

Эйфелева башня Твоей гордости
всё-таки позволит приземлиться
одинокому
листику-самолётику.
А в нём спрятался я!

* * *

Голоса былых мечтаний
говорят со мной ночью,
и я стараюсь прикоснуться
к Тебе –
шёпотом.

* * *

Блюзом счастливых котов,
бризом прозрачных занавесок,
лепестками пальцев
мартовских звёзд
соблазняю тебя
стихом мечты моей стать.

* * *

Одеваю сорочку
на твои поцелуи,
отпечатанные на теле моём.

* * *

Душа – белая,
а тень её – чёрная,
а я – это Ты?

* * *

Тебя уже нет,
солнечная девочка,
а мои пальцы
по-прежнему гладят
совершенную материю
твоего тела.

Посмотри, ведь я рядом –
тёплый ручной ветер.
Возьми меня и укачай,
как младенца:
солнечно усну
на ладони Твоей, девочка.

Сон

И был я поэтом,
И жил тысячу лет…
А потом – всё минуло:

Лишь отпечатки Твоих ног
На песке.

* * *

Странно мне:
нарисовал солнце,
а оно греет.

* * *

Тяжко мне:
падают звёзды,
а желания кончились.

* * *

Мне хорошо:
красиво цветёт портулак
на могиле моей.

Из цикла «И фантомная боль от любви…»

* * *

Он не был Рембрандтом,
а она – Яблонской:
он разгружал вагоны, а она непрерывно
на калькуляторе что-то считала, –
так дети считают звезды,
чтобы скорее уснуть.

Днём они работали,
как обычные люди;
а ночью – творили
в своей небольшой мастерской,
забывая обо всём
на свете.

Их интересовало настоящее
высокое искусство;
поэтому, когда они умирали
от нежности,
им не решалась ассистировать
даже всевидящая луна.

И сверчки чувствовали мгновение,
когда нужно выдержать паузу;
и тогда в доме звучала
странная музыка слов;
и маленькая мастерская
запоминала

Каждое волшебное дыхание
и грациозное движение
молодой богини
и её соавтора,
ведь все эти ночи были
особенными и неповторимыми!

Они засыпали под утро
и даже не замечали, когда
их творчество превращалось
в страстный сон,
исполненный новых и невероятных
желаний.

Поэтому во сне они снова
делали то же самое – творили;
а потом, днём, он терпеливо
носил на плечах своё небо,
а она старательно считала
на калькуляторе далёкие созвездия.

И, через разделяющую их даль,
они улыбались друг другу, –
так, словно сохраняли тайну,
самую большую тайну;
и даже когда
однажды

Её тело распяла невыносимая боль,
она ощущала себя
самой счастливой женщиной в мире;
ведь это случилось:
карими глазёнками на мою маму
смотрело её творение.

* * *

Когда одиночество,
леденит и пронизывает
меня до костей,
приходит мой враг;
я никогда заранее
не могу узнать
его в лицо и не знаю,
во что он будет одет.

Сегодня мой враг
похож на рыцаря;
он не насмехается
надо мной, не упрекает
и даже не пытается
плести интриги,
а просто предлагает
биться на мечах.

Я знаю, что живу
вовсе не так,
как этого желает
мой враг,
потому что каждый день
нарушаю его законы;
я устал и не хочу
его убивать.

Но у меня снова
нет выбора: судорожно
сжимаю обеими руками
страшное оружие
и нападаю первым;
теперь мы – неразлучны,
и его взгляд обжигает
мою кожу.

Однако я стараюсь
не смотреть в глаза
своему врагу –
меня лишь интересует
жуткая музыка
наших мечей;
она стихает только
на мгновение,

Когда, потеряв равновесие
от сильного удара,
я оказываюсь на земле;
но враг мой – слишком благороден,
чтобы воспользоваться
моей беспомощностью;
он ждёт, когда я, наконец,
приду в себя.

И даже помогает мне
подняться (молодец!);
горжусь своим врагом –
в других обстоятельствах
мы могли бы стать
самыми лучшими друзьями,
а сейчас я ещё способен
его убить.

Главное, не отвлекаться
на шум города –
ни скрипение тормозов
отчаянных автомобилей,
ни суетные шаги прохожих
не должны привести
к фатальной ошибке, которая
будет стоить мне жизни.

Тем более, что тут,
в этом странном закоулке,
наш поединок –
в полной безопасности, –
только мой враг
знает сюда дорогу…
эти объятия мечей
совершенно меня изнуряют;

И я уже не могу
отличить пот от крови,
но должен настойчиво
продолжать наш танец,
пока не прозвучит
последняя нота;
всё в порядке – эти поединки всегда
были невыносимо тяжёлыми!

Меч вошёл в меня
спокойно и уверенно,
земля несколько раз
наклонилась навстречу
и поглотила моё лицо…
– как ты? потерпи,
я скоро приду, – утешала
женщина в трубке.

– Нормально, – пошевелил
губами мой враг, –
теперь всё будет другим…
– что ты имеешь в виду? –
забеспокоились в трубке…
нет, это был не сон: на полу
лежало изуродованное тело
его врага,

В
котором
он
не
мог
не
узнать…
себя.

* * *

Вчера я исчез:
любимая женщина осталась
без любви, винегрет – не съеденным,
а какой-то «Реал» обыграл моё
киевское «Динамо».

На работе меня нет,
дома – тоже, а в психбольнице –
только Наполеон, Сталин
и Майкл Джексон –
ни одного извращенца, то есть поэта!

В морге только знакомый
патологоанатом кроссворды
разгадывает: план на покойников
перевыполнен, поэтому люди
уже с неделю не умирают.

Но я привык, и соседи –
разочарованы: наша кровать
не скрипит, стихи
не пищат, а кактусы
не цветут.

«Полный абзац!» – как сказал бы
я, если б нашёлся…
однако меня всё ещё нет:
ни в Интернете, ни в копне сена,
ни в шкафу Аллы Мазур[1]!

Друзья из нашей округи
создали штаб для моих
поисков: нашли носки,
которые я в позапрошлом году на Спаса
потерял, а меня – нет.

Ведро вишнёвки выпили,
ведь так лучше думается,
и решили, что меня «зелёные» активистки
захватили: разве мало деревьев
моими книжками стали?

Говорят, теперь поэтов
начнут привязывать к соснам
где-то между Конотопом и
Шепетовкой; и вежливо
будут просить, как сатисфакцию,

Миллион евро – похоже,
с меня первого и начали…
ничего себе «ландыши»:
будто за такие деньги
я сам бы себя не украл!

А милиция уверена, что это –
пришельцы, потому что у них
рожи – красные и глаза так
подозрительно бегают... от наглости –
российского газа им мало!

[1] *Алла Мазур – популярная ведущая центрального украинского телеканала «1+1», однокурсница Сергея Дзюбы.*

Только ни один нормальный «мент»
в НЛО гранату не бросит –
пусть уже Белый Дом, Кремль и
Мариинский дворец с Марсом
договариваются…

Однако где я? Божья коровка
на балконе не доена,
будильник вопит,
когда ему вздумается;
а сосед слоняется в сорочке

Навыворот, и никто не знает,
когда его побьют;
друзья пошли к гадалке,
а та моток ниток наземь
уронила и говорит:

«Как же вы это распутать
собираетесь, ежели он сам
себя ещё не нашёл?!»;
и друзьям досадно, и мне совестно –
снова у всех день пропал:

Соседи не выспались,
любимая женщина на виртуальных
мужчин уже смотреть
не может, а мух вообще
от котлет не отделить!

Сегодня меня нет –
ну, что я могу поделать?
не огорчайтесь: завтра
затеряется кто-то другой
и его найдут – обязательно.

Если, конечно,
ему не повезет
совершить невозможное –
просто сбежать…
от себя.

Игорю Павлюку

Сегодня солнце снова не взошло.
И тихо так, что затыкаешь уши.
И чтобы не свихнуться от удушья,
Безумно бьёшься в мутное стекло.

И ты уже не слышишь крыльев зов,
Не любишь иль забыл – как будто не был.
Тебе цинично предлагают небо,
Но только есть ли небо у жлобов?

И время здесь посажено на кол,
Гниёт – субстанция второго сорта…
И хочется стереть всё это… к чёрту,
Как старый файл. А может быть, взять ствол!..

* * *

Ты отпускаешь
меня в небо,
и я чувствую
невероятное облегчение:
в каждую рощу,
над которой пролетаю,
влюбляюсь, и каждая
травинка мне небом
пахнет!

Я – Твоя половинка,
которая пьянеет от свободы,
потому что знает, что обязательно
вернётся к маленькой
озорной девочке, –
вон там, внизу,
чтобы кротко
прильнуть
к Твоим ногам.

Я знаю – Ты
гордишься мной,
как настоящим
мужчиной; ведь не у каждой,
даже очень красивой
женщины,
есть собственный
бумажный
змей.

* * *

Женщина была молочной рекой
с кисельными берегами...
… один человек поплыл
против течения и…
утонул.

Другой хотел
перейти реку вброд,
да только ноги намочил,
а молока
не попробовал.

Третий пытался
поймать её с берега –
всё забрасывал свой
поплавок, пока тот
не оторвался.

У четвёртого была
роскошная моторная лодка,
но сам человек
вовсе не умел плавать,
а потому так и не понял,

Чего хочет женщина…
были ещё пятый и шестой,
которые только вздыхали:
«ох, уж эти
бабы…»

А потом один человек
вошёл в воду и…
до сих пор между
кисельными берегами
плавает.

– Как же ты
покорил
реку?! –
удивляются
неудачники.

– Разве можно её покорить? –
усмехнулся человек, –
я просто люблю
плавать и нырять,
где поглубже.

* * *

Когда я родился в моём городе,
он мне казался безграничным,
как целый мир. А потом я рос,
и мой город постепенно
уменьшался – скоро он
стал совсем крохотным:
мои ноги смешно торчали
из его улиц, как из куцых
штанишек; а его небо давило
мне на голову, как старенькая
кепка.

Когда я понял, что вырос
из моего города, поехал
искать себе другой, – я ищу
его до сих пор, ведь, к сожалению,
расту почему-то значительно быстрее,
чем мои города. Я уже привык, что не могу
выпрямиться в полный рост,

и потому вынужден сгибаться
в три погибели. Возможно, скоро
весь мир станет мне слишком тесен?
Я расту. Сколько же галактик мне
необходимо?!

* * *

Пришла надежда в рай вернуться нам –
А давний грех мы искупить сумели?
Увы, до этого не дотянул Адам,
Слёг, до́ смерти обиженный на Еву.

Люд Божий знак и так, и сяк крутил,
И вяли лица от небес рассветных…
«Народ, вы слышали?» В ответ молчат кроты:
Не заблудиться бы в столь ярком свете!

Тот рай подорожать мог, будто газ…
Да мало ли, есть разные причины!..
На женщин не могли смотреть мужчины,
И вновь краснели ангелы – за нас.

* * *

Люблю лениться и ловить ворон –
Мир скурвился до щели под комодом:
В нём всё враньё – власть, мода и погода,
И ветхий Старец – с тех ещё времён.

Стихи я оставляю на песке –
В какую даль волна их унесёт?
Тут – нестихающий солнцеворот
Спасает душу просто, налегке.

Проклятый рай, весь ад в один сосуд
Сливаются и стынут, словно кровь…
И ничего в душе – одна любовь.
Ещё стихи – за волнами идут.

* * *

Ты не ездишь давно уже в город своих буковин,
Для меня лишь творишь и цветы, и закаты-рассветы, –
Ощущаю тебя, словно магму подземных глубин,
Как повергнутый воин, заботливой степью согретый.

Это – будто наощупь найти золотой горизонт:
Пусть закрыты глаза, но доверчиво следовать небом…
Может, истина в женщине? Просто не ведаем код:
До тебя бы дойти, дорасти хоть когда-нибудь мне бы!

Уплыви меня вдаль на реальном своём корабле –
Мы отыщем весну, а потом и желанного сына…
Ты в дороге давно – и в далёкой, наверно, земле,
И фантомно болит от любви здесь моя половина!

Вместо послесловия

Ваши стихи, Сергей, мне дюже понравились. Они очень органичны, как будто сотканы из самого состава бытия, нежного, я бы сказал, состава. В них – культ любви и уважение к времени, к каждому его мгновенью.

А у Вашей супруги Татьяны поэзии – более суровые, хотя тоже очень интересные! Это – живительное средство на мои раны!!!

Рад, что на этой огромной планете мы встретились, и что Вы оказались таким неравнодушным человеком. Да хранит Вас Господь!

Ауэзхан Кодар,
писатель, академик (Казахстан),
из письма 20 мая 2014 года

О переводчиках:

Әуезхан Әбдіраман ұлы Қодар, Н.В. Гоголь атындағы «Триумф» Халықаралық әдеби сыйлығының лауреаты, Қазақстан «Экология» Халық Академиясының академигі, философия ғылымдарының кандидаты, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі. Билингв, қазақ және орыс тілдерінде жазады.

Қазақ тілінде: «Қанағат қағанаты» (1994) және «Оралу» (2006) ақындық жинақтардың авторы. «Батыс философиясы антологиясы» (2002), «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы аясында Ұлттық кітапхананың басқаруымен шыққан әлемдік философиялық ойдың 10-томдығының ішінде 7 және 8 томдардың (2002) аудармашысы.

Орыс тілінде:«Қанатты өрнек» (1991 г.), «Абай (Ибрагим) Құнанбаев» герменевтикалық жинағының (1996), «Ұмыту шеңберлері» ақындық жинағының (1998), «Қазақ әдебиеті тарихы жөніндегі шолулар» (1999), «Далалық таным: мәдениеттену жөніндегі шолулар» (2002) монографияларының, «Қирандының гүлдері» (2004). «Болмыс атойы» кітабының (2006) және «Әуезхан Қодар аудармасындағы қазақ поэзиясы» жинағының авторы (2006).

2011 жылы ол өз аудармасында Мағжан Жұмабаевтың «Жан сөзі» кітабын және Қазақстан тәуелсіздігінің 20-жылдығына арналған «Көктегі кездесу» кітабын шығарды. 2013 жылы «Қайтып келмеу табалдырығы» проза жинағы шықты. Қодардың ақындық жинақтары ағылшын, украин, корей тілдеріне аударылған.

«Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасына қосқан қомақты үлесі үшін «Парасат» орденімен марапатталған, «Алаш» Халықаралық сыйлығының лауреаты. Алматыда тұрады.

Ауэзхан Абдираманович Кодар

Известный казахский поэт, прозаик, культуролог, публицист, переводчик казахской национальной классики, главный редактор журнала «Тамыр», руководитель ассоциации «Золотой век»; кандидат философских наук, академик Народной Академии Казахстана «Экология». Билингв, пишет на казахском и русском языках.

Автор книг на русском языке: «Крылатый узор» (1991), герменевтического сборника «Абай (Ибрагим) Кунанбаев (1996), поэтического сборника «Круги забвения» (1998), монографий «Очерки по истории казахской литературы» (1999), «Степное знание: очерки по культурологии» (2002), книги стихов с параллельным английским текстом «Цветы руин» (2004), книги-компенидиума «Зов бытия» (2006) и «Антологии казахской поэзии в переводах Ауэзхана Кодара» (2006). Автор поэтических сборников на казахском языке «Қанағат қағанаты»(«Царство покоя») (1994) и «Оралу»(«Возвращение») (2006).

В 2011 году им выпущены книги «Исповедь» Магжана Жумабаева в собственном переводе и «Встреча в поднебесье» к 20-летию независимости Казахстана. Поэтические сборники Кодара переведены на английский и корейский языки.

За крупный вклад в государственную программу «Культурное наследие» награждён орденом «Парасат», с 23 января 2012 года – лауреат международной литературной премии тюркского мира «Алаш». В 2014 году за повесть «Порог невозврата» награждён в Украине Международной литературной премией имени Николая Гоголя «Триумф».

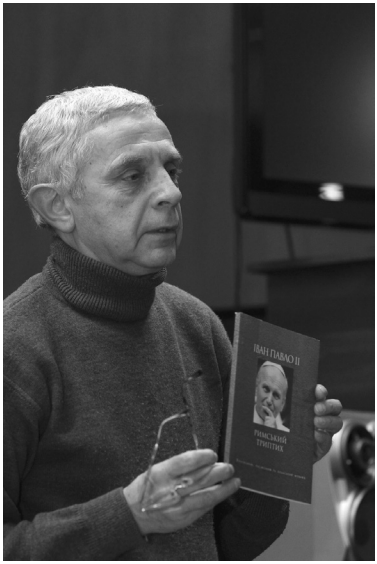

Владимир Георгиевич Ильин

Известный поэт, переводчик, учёный. Родился в Чернигове. Закончил химико-технологический факультет Киевского политехнического института. Живёт в Киеве. Работает в Институте физической химии имени Л. В. Писаржевского Национальной академии наук Украины (заведующий отделом, доктор химических наук, профессор, специализация – молекулярные сита). Ликвидатор аварии на Чернобыльской атомной станции. Автор поэтических книг и переводов (перевёл стихотворения Папы Иоанна Павла II, Игоря Рымарука и других выдающихся писателей), многочисленных публикаций в украинских и зарубежных газетах, журналах, сборниках, антологиях. Член Национального союза писателей Украины. Награждён нагрудным знаком НСПУ (2014). Лауреат Международной литературной премии имени Николая Гоголя «Триумф» (Украина, 2014).

О художниках

Бексеит Түлкиев (1955-1998) Оңтүстік Қазақстан обылысы Ленгер ауданы Қасқасу ауылында дүниеге келген. 1972 жылы Шымкентте көркемсурет студиясына түскен. Ал әскерден кейін 1976 жылы – А.Кастеев атындағы Алматы көркемсурет училищесінде оқиды. Ең үздік студент ретінде, Бексеит Түлкиев Мәскеуге, әйгілі Строгановкаға – Жоғарғы көкемсурет-өнеркәсіптік училищесіне – интерьер бөліміне жолдама алады.

Шығыстық жекпе-жектермен Мәскеуде оқыған кезінде қызығады. Нәтижесінде атышулы спортсменге айналады. Ол карате, ушу, таэквондоны игерген, Қазақстандағы таэквондо федерациясының бірінші президенті болған. Қара белбеудің (5-ші дан) иегері..

Бексеит Түлкиевтің мамандық өсуі де тамаша болған: ол «Жігер» республикалық жарыстың иегері, 1988 жылы – Қазақ ССР ЛҚЖО ОК сыйлығының игері, Қазақстанға еңбегі сіңген суретшісі атанады.

Бексеит Түлкиев қанша табысқа жетсе де, оның болашағы одан да зор еді. Жолының соңында ол «Қайта Өрлеу» суретшілер бірлестігін құрып, оның президенті болды.

1998 жылы әлі анықталмаған жағдайда қаза тапқан.

Максут Тивамов – өзгеше жолы бар ұйғұр суретшісі. Өйткені сурет салу қабілеті оған өмірінің екінші жартысында келді. Енді ол тек аса қабілеттілік ахуалында сурет салады. Сондықтан болар, оның бейнелері көпмәнді және бірі біріне кірігіп жатады, ал кейде күтпеген жерден үзіліп кетеді. Сырт көзге бұл – сюрреализм, бірақ, оның жұмыстарында одан да артық бір нәрсе бар, міне, осы «көктен төнген» жұмбақ, оларды М. Тивамовтың жұмыстары екеніне дәлел.

О художниках

Бексеит Тюлькиев (1955-1998) родился в ауле Каскасу Ленгерского р-на Южно-Казахстанской обл. Восьмиклассником он со своим полотном «Кокпар» принял участие в выставке профессиональных художников. О его даре заговорили профессионалы. Бексеит получил первую в жизни награду. Поступил в художественную студию в Чимкенте в 1972 году. А после армии, в 1976-м, – в Алматинское художественное училище имени А. Кастеева. Его студенческие работы были полны энергетики, необузданного вдохновения. Как один из лучших студентов, Бексеит Тюлькиев получил досрочное направление в Москву, в знаменитую Строгановку – Высшее художественно-промышленное училище – на отделение интерьера. В Москве Бексеиту открылся огромный мир культуры. Но чем больше информации получал он о западном искусстве, культуре разных народов, тем сильнее в душе звучал голос Великой степи, где он сам родился. Бексеит Тюлькиев хотел поведать миру о своей родине, своём народе.

Восточными единоборствами увлёкся во время учёбы в Москве. В результате стал известным спортсменом, владеющим карате, ушу, таэквондо, первым президентом Федерации таэквондо ВТФ РК, обладателем чёрного пояса (5-й дан).

Профессиональная карьера Бексеита Тюлькиева складывалась блестяще: он становится лауреатом республиканского конкурса «Жигер», в 1988 году – лауреатом премии ЦК ЛКСМ Казахской ССР, заслуженным художником Казахстана.

Бексеит Тюлькиев, вполне состоявшись профессионально, был всё же в начале большого пути. Незадолго до гибели он организовал и возглавил ассоциацию художников «Возрождение», став её президентом.

В 1998 году погиб при невыясненных обстоятельствах.

Максут Тивамов – уйгурский художник особой судьбы, поскольку дар к нему пришёл во второй половине жизни. Теперь он рисует только в состоянии озарения, когда образы так многозначны и переходят друг в друга, а то и вовсе обрываются на самом неожиданном месте. Внешне работы – очень сюрреалистичны, но в них есть и что-то сверху, вот это загадочное «сверху» и делает их работами М. Тивамова.

Ақ көңілден рақмет айтамыз:

Көрнекті жазушы Әуезхан Қодарға, дархан көңілді азаматқа, біздің өлеңдерімізді қазақ тіліне аударғаны үшін;

талантты ақындар, сенімді достар Владимир Ильин мен Игорь Павлюкке, біздің өлеңдерімізді орыс тіліне аударғандары үшін;

Чернигов обылыстық кеңесінің төрағасы Николай Зверевке – үнемі қолдағаны үшін;

біздің кітаптаріміздің дизайнері Анатолий Кульченкоға;

және біздің барлық оқырмандарымызға, біздің шығармашылыққа ылғи да шабыт беретіндері үшін.

Сергей және Татьяна Дзюбалар

Искренне благодарим:

прекрасного казахского писателя Ауэзхана Кодара, человека большой души, за переводы наших стихотворений на казахский язык;

талантливых поэтов, надёжных друзей Владимира Ильина и Игоря Павлюка, которые перевели наши поэзии на русский язык;

председателя Черниговского областного совета Николая Зверева – за постоянную поддержку;

дизайнера наших книг Анатолия Кульченко;

и всех наших читателей, благодаря которым мы занимаемся творчеством.

Сергей и Татьяна Дзюбы

Об авторах

Сергей Дзюба – украинский поэт, прозаик, критик, переводчик, детский писатель, журналист.

Родился 20 сентября 1964 года в городе Пирятин Полтавской области (Украина). Окончил факультет журналистики Киевского государственного университета имени Тараса Шевченко. Работал в украинских и зарубежных газетах, журналах, радио, издательствах. Живёт в городе Чернигов. Президент международной общественной организации «Черниговский интеллектуальный центр», председатель Черниговской городской организации Национального союза журналистов Украины, почётный профессор Луцкого института развития человека Университета «Украина». Член Национального союза писателей Украины, Славянской Академии литературы и искусства (Варна, Болгария), Международной литературной Академии «Македония Презент» (Скопье, Македония), Международной Академии литературы и искусства Удмуртии.

Автор 50-ти книг, напечатанных в Украине, США, Польше, Великобритании, Швеции и Казахстане, посвящённых супруге – Татьяне Дзюбе (единственный такой случай в истории мировой литературы). Лауреат Малой Нобелевской премии – Международной литературной премии имени Людвига Нобеля «Будон» (Удмуртия, 2014); международных литературных наград «Золотой перстень» (Македония, 2014) и «Летящее перо» (Международный фестиваль поэзии «Славянска прегръдка»; Болгария, Славянская Академия литературы и искусства, 2014), а также многих других международных и национальных премий. Награждён почётной грамотой Союза болгарских писателей и нагрудным знаком «Золотой Пегас» за выдающуюся литературную и переводческую деятельность (Болгария, 2014).

Произведения Сергея Дзюбы переведены на 55 языков и напечатаны в 27-ми странах. Их прочитали, послушали и посмотрели в книгах, газетах, журналах, по радио, телевидению и в интернете более двух миллионов людей по всему миру.

Татьяна Дзюба (Мурзенко) – украинская поэтесса, литературовед, журналист, педагог.

Родилась 19 июля 1966 года в селе Брусница Кицманского района Черновицкой области (Украина). Окончила факультет журналистики Киевского национального университета имени Тараса Шевченко и аспирантуру Института литературы Национальной Академии Наук Украины. Кандидат филологических наук, доцент. Член национальных союзов писателей и журналистов Украины, Международной литературной Академии «Македония Презент» (Скопье, Македония), Международной Академии литературы и искусства Удмуртии.

Автор сборника поэзий «Аккомодация ко времени» (2000), научной книги «Талант как мера весомости» (2008), монографии «Жажда народа и жажда Отечества. Публицистика второй половины XIX – первой трети XX веков: модель национальной идентичности» (2012), многочисленных литературно-критических и литературоведческих публикаций в газетно-журнальной периодике и научных изданиях. Также книги стихотворений Татьяны Дзюбы изданы в США, Польше, Великобритании, Швеции и Казахстане.

Лауреат государственной премии Украины имени Ивана Франко за научную деятельность (2014), Малой Нобелевской премии – Международной литературной премии имени Людвига Нобеля «Будон» (Удмуртия), Международной литературной награды «Золотой перстень» (Македония), а также многих других международных и национальных премий. Награждена почётной грамотой Союза болгарских писателей и нагрудным знаком «Золотой Пегас» за выдающуюся литературную и научную деятельность (Болгария, 2014).

Произведения Татьяны Дзюбы переведены на 55 языков и напечатаны во многих странах мира.

Мазмұны:

Татьяна Дзюба. Уақытқа икемдену

«Қар ұлпалы – боран ұлы ұқыпты…» 8
Уақытқа икемдену 9
«Батарейден не пайда…». 10
Албасты туралы баллада 11
«Өмір деген сайтан сынды өсектеп...» 12
Триптих 13
Саломея 16
«Күміс жаға Мономахқа құнды олжа...» 17
«Қыс та асығыс, бүгін мұз да, ал ертең...». 17
Бұл түс. Күн көзі. 18
«Троллейбус ковчег – себебі...». 19
«Шалғыны кемпір түзеген...» 20
«Денелер жабысты...» 20
«Күту балдыр-батпағы, құштарлық-құйын…» 21
«Қолың нәзік - фарфорды да жасытты…». 21
«Бас жазудай келдің бүгін достарға...» 22
Ассоциациялар 23
«Қара залда отырып, ақ сігән қызы...» 24
«Кері кету, ал немесе, құлдырау…» 24
«Оны оңай жоғалту да, табу да…» 26
«Жел жыртады темекіге жапырақты...» 26
«Таңғы шықтың тамшылары дүр қандай...» 27
«Шарап, бокал, тост әлі айтылмаған...» 27
«Әлем деген тартылған сым...». 28
Елестей ақ пилигримдер 29
Пошта вагоны 30
«Вокзалдың у-шуымен күн шегінді...» 30
«Сөйтіп, үміт түсіндей тыныштық орнайды...» 30
«Жалаңаяқ кармелиттердің кляшторының қасында...» 31
«Режиссер сахнаға...». 32
«Жапырақ түсу лауазымы көшесіндегі күз хоралдары...» . . . 33
«Қарағай орманының істік бастарына...». 33
Күзді дәріптеу күні. 34
«Атам құмыраларды күйдіреді...». 35

«Бұл кездесу – кездейсоқтық...» 36
Теңіз (триптих) 37
«Сен оған өте ұқсайтын едің...» 38
«Поэзия мезгілі өтіп кетуде…» 38
Күңгірт орман 39
«Уақыт тұздай ағады…» 39
«Әйелдерге сондай қымбат мизам шуақ…» 39
«Уақыт ит сынды мейірімді...» 40
No men nescio 40
Балық аулау және аңға шығу маусымы 40
«Тарих – Доуэль профессордың басы...» 41
«Отанымыз деп тек бізге жақсы жерді айта аламыз...» 41
«Ойларды, вокзалда шаршап ұйықтаған...» 41
«Ханшайымдар әрқашанда ақымақтардың
үлесінде кеткен…» 41
«Бақыттыларға және сағаты...» 41
«Міне, мектеп қасында сотқар балдар...» 41
«Каштан құлады…» 41
«Бір күні саған салмақсыз конверт келген...» 42
«Болған емес біздің жақта мұндай күз...» 42
«Номерлерін жатқа білетін телефондарға...» 43

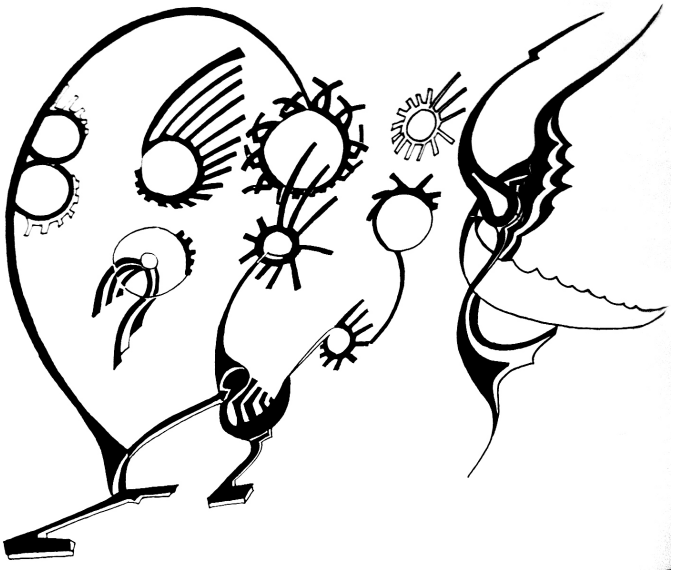

Содержание:

Татьяна Дзюба. Аккомодация к времени

«Снег пушист – послушный сын метели…» 44
Аккомодация к времени. 45
«И батарей штакетник тот…» 46
Баллада о Перелеснике 47
«Прикрутит жизнь…» 47
Триптих 48
«Земля под коркой холодами перетлев…». 49
Саломея 50
«Мех серебристый…» 51
«Торопливо зима – в две руки…». 51
«Это – сон. Солнце…». 52
«Этот троллейбус – ковчег…». 53
«Клепает старая косу…» 54
«Тела цеплялись…» 54
«Чащи ожиданий…» 55
«Не руки – финифти изгибы…» 55
«Ты сегодня пришла…». 56
Ассоциации 57
«Останешься лишь узором вокзальным…». 58
«Упадок, дружище…» 59
«Однажды узнав…» 60
«Сечёт ветер листья на табак…» 61
«Вот капельки росы…» 61
«Вино, бокал и тост не оглашён…» 62
«Мир – намотанный провод…» 62
Призрачные белые пилигримы 63
Почтовый вагон 64
Возле кляштора Босых Кармелитов 65
«День отступил вокзальным гомоном…» 65
«И будет тишина цвета надежды…» 66
«Режиссёр прибьёт к сцене монету…» 66
«Хоралы осени…» 67
«На ипликатор соснового леса…» 68
День поминания осени. 68

«Дед обжигает кувшины…» 69
«Эта встреча – случайность…» 70
Море (триптих) 71
«Ты был очень похож на него…» 72
«Пора поэзии проходит…» 73
«Тёмный бор…» 73
«Время сочится солью…» 74
«Бабье лето – всего лишь воспоминание…» 74
«Время ласково, словно собака…» 74
No men nescio 75
Сезон рыболовства и охоты. 75
«История – голова профессора Доуэля…» 75
«Там родина, где хорошо нам…» 75
«Мысли приходится расталкивать…» 75
«Царевны всегда доставались дурачкам…» 76
«Хорошо счастливым…» 76
«Вот возле школы пацаны…» 76
«Каштан упал…» 76
«Как-то прислали тебе невесомый конверт…» 76
«Как эта, осени здесь не было вовеки…» 77
«Звоню по телефонам…» 77

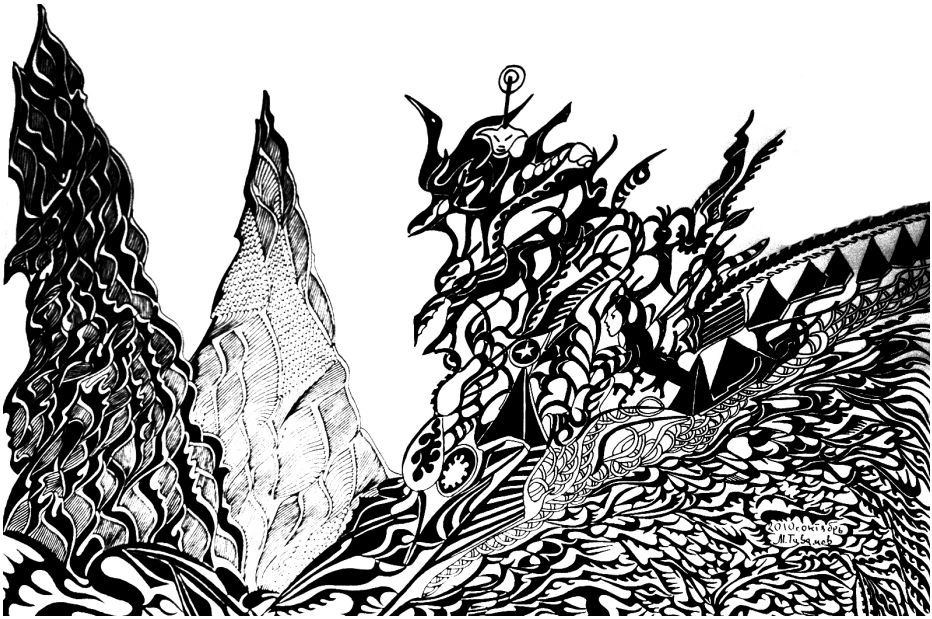

Сергей Дзюба
Бір күні мен соңғы өлеңімді жазамын…

«Чернигов станциясы» топтамасынан

Беймаманның балладасы 79
Мыстан және еліру жөніндегі баллада. 81
«Көзім күздей, шекемді де қар басқан...» 82
Василь Слапчукке. 83
Таняға 83
«Еркіндікті армандайды бар әйел...» 84
«Жасымыздың шілдесінде көріпкелдей баптымыз...» 84
Тосу 84
«Ол бізді көрді. Бәрімізді де» 85
«Адами ағаштар көздерін ашады да...» 85
«Иә, бұл жәй жаңбыр, ал сен сондай сұлусың...» 85
«Үйде оқитын ешнәрсе болмаса...» 86
«Қыс сондай қысқа, жапон қызы сияқты...» 87
«Біз студенттық жатақханада...» 87
«Анам мен әкем би билеуге жетіп барды...» 88
«Қол жетімсіз аспан...» 88
«Сұрама менен: сүйем бе мен? Тек алақаныма тығыл...» . . . 89
«Мені өзге бояуға...» 89
«Күн батты, жыл бітті...» 91
«Бір күні мен соңғы өлеңімді жазамын...». 92

«Менің қасиетті аяқтарым тозақша ызыңдайды» топтамасынан

«Күнге қар және алмалар...» 92
«Аулада қарлығаштар...» 93
«Теңіз бен балықтар арасында...» 93
«Енші маған жаралы скрипканың үніменен...» 94
«Қансонардың қары боп келу...» 94
«Теңізден сұлу жан...» 94
«Бір елде қарға тыйым салған...» 94
«Біздің көз алдымызда...» 95
«Жіңішке саусақтармен...» 95
«Бір күні менің түсіме...». 95

«Фаэтон көз жасы…» топтамасынан

Сүйісулер 96
Зайыбыма 98
«Бір күні мен бір өзенге екі рет кірдім». **99**
Гүл туралы баллада 100
«Мен, маған Чюрленис келіп...» 101
«Аспанға дертті болып...» 101
«Аспан қарағайларға келді...» 101
«Мәңгіліктің күміс алақанында» 102
«Көкжиекті, егер ол теңізге қашып кетпесе...» 102
«Көп жасаңдар...» 102
«Көз жасы көл болған сұлу» 102
«Адамдар,тынышталыңыздаршы, өтінемін...» 103
«Бұрыштағы гитара» 103
«Қардан жасаған кішкентай мүсінге...» 103
«Сенің еріндерің мені...» 103
«Әлем шынында да домалақ...» 103
«Сенің тәкаппарлығыңның...». 103
«Бұрынғы армандардың дауыстары...» 104
«Бақытты мысықтардың әуенімен...». 104
«Менің денемді таңбалаған...» 104
«Жан – ақ...». 104
«Енді сен жоқсың...» 104
Түс 105
«Маған қызық...» 105
«Маған қиын...» 105
«Маған әйбәт...» 105

«Махаббаттан фантомдық ауру...» топтамасынан

«Ол Рембрандт, ал қыз – Яблонская болған жоқ...» 105
«Жалғыздық мені сүйегіме шейін...» 107
«Кеше мен жоқ болдым...» 110
Игорь Павлюкке 112
«Сен мені аспанға жібересің...» 113
«Әйел кисель жағалауы бар...» 114
«Мен өз қаламда туғанда...» 115
«Жұмаққа қайтсақ, ондай мен де халді ұғам...» 116

«Жалқаулық пен аңқаулықты сүйемін...» 116
«Туған жерге бармағалы көп болды...» 117

Сергей Дзюба
Когда-нибудь я напишу последнее стихотворение... 118

Содержание:

Из цикла «Станция Чернигов»

Баллада непрофессионала 119
Баллада о ведьме и экстазе 121
«Глаза – как осень…» 122
Василю Слапчуку 122
«Душа – как скрипка…» 123
«Мечты всех женщин о свободе…» 123
«В июле наших лет…». 123
Ожидание 124
«Он нас увидел…» 124
«Откроют глаза человечные деревья…» 124
«Да это – просто дождь…» 125
«когда в доме нечего читать…» 125
«зима такая маленькая как японка…» 126
«Мы познакомились …» 127
«мама с папой полетели на танцы…» 127
«Неприкасаемое небо…». 128
«Не спрашивай: люблю ли я?» 128
«Меня покрасили…» 129
«Закончен день…» 130
«Когда-нибудь я напишу…» 130

Из цикла «Святые мои ноги так адски гудят…»

«Солнце пахнет снегом и яблоками…» 131
«Висят ласточки…» 131
«Среди моря и рыб…». 132
«Войди в меня…». 132
«Явиться первым снегом…» 132
«Выловил в море…» 132
«В одной стране запретили снег…» 133
«Предстанут перед нашими душами…» 133
«Тонкими пальцами…» 133
«Однажды приснился мне…» 133

Из цикла «Туда, где слёзы Фаэтона…»

Поцелуи 135
Супруге 137
«Однажды дважды…» 137
Баллада о цветке 138

«Я люблю день…» 139
«Город, который бредил небом…» 140
«Небо пришло к соснам…». 140
«На серебристой ладони вечности…» 140
«На острове…». 141
«Живите долго…» 141
«Заплаканная красавица…» 141
«Люди, прошу вас…» 141
«В углу гитаре…». 141
«Маленькому снеговичку…» 142
«Твои сны…» 142
«Мир действительно круглый…». 142
«Эйфелева башня…» 142
«Голоса былых мечтаний…». 142
«Блюзом счастливых котов…» 142
«Одеваю сорочку…» 143
«Душа – белая…». 143
«Тебя уже нет…» 143
Сон 143
«Странно мне…» 143
«Тяжко мне…» 144
«Мне хорошо…» 144

Из цикла «И фантомная боль от любви…»

«Он не был Рембрандтом…». 144
«Когда одиночество…» 146
«Вчера я исчез…». 149
«Сегодня солнце снова не взошло…» 152
«Ты отпускаешь меня…». 152
«Женщина была молочной рекой…» 153
«Когда я родился…». 154
«Пришла надежда…». 155
«Люблю лениться и ловить ворон…» 155
«Ты не ездишь давно...» 156

Литературно-художественное издание

Татьяна Дзюба, Сергей Дзюба.

Последнее кочевье любви

Литературный редактор	Ауэзхан Кодар
Технический редактор	Николай Максимец
Переводчики	Ауэзхан Кодар, Владимир Ильин
Художники	Бексеит Тюлькиев, МаксутТивамов
Дизайн обложки, вёрстка	Анатолий Кульченко
Компьютерный набор	Ассоциация «Золотой век» (Казахстан)
Корректоры	Ауэзхан Кодар, Сергей Дзюба

ISBN

Впервые в Казахстане в ассоциации «Золотой век» выходит прекрасная книга популярных украинских поэтов, лауреатов Малой Нобелевской премии Татьяны и Сергея Дзюбы «Последнее кочевье любви» в переводе на казахский (Ауэзхан Кодар) и русский (Владимир Ильин) языки. Книга напечатана под эгидой международного литературного проекта «Стихотворения Сергея и Татьяны Дзюбы на пятидесяти языках мира». На обложке – картина «Похищение Венеры» известного казахского художника, мастера восточных единоборств Бексеита Тюлькиева, иллюстрации – талантливого уйгурского художника Максута Тивамова. Это вроде бы книга двух авторов, но посвящена одной женщине. Это – бесконечное признание в любви, но в нём – и приметы времени, и поиск своих национальных особенностей, и находки в «просвете» бытия. Это – такой чистый диалог, который своей актуальностью может привлечь множество читателей со всего мира.

Формат 60x84/16 Заказ № …
Тираж 2000 экз.

Бук Рек
видавничий дім
publishing house
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ЧЦ №1 від 10.07.2000 р.
телефони
[0372]
Приймальня 552 943
Друкарня 528 353
Реалізація 526 956
Бухгалтерія 527 049
факс
[0372] 552 943
адреса
58000, м. Чернівці, вул. Радищева, 10
e-mail
info@bukrek.net
web-сайт
www.bukrek.net